

PILIPINAS DEBATES 2016

VICE PRESIDENTIAL DEBATE

APRIL 10, 2016 | UNIVERSITY OF SANTO TOMAS

FULL TRANSCRIPT

SEGMENT 1

Hontiveros: I'm Pia Hontiveros.

Webb: And I'm Pinky Webb. Magandang hapon po sa inyong lahat. At mapapanuod nyo po kami live sa FreeTV Channel 9 at livestreaming sa cnnphilippines.com, at CNN Philippines Facebook.

Are you ready?

Introducing...

[Crowd cheering]

...the six candidates for Vice President of the Republic of the Philippines.

In alphabetical order: Senator Alan Peter Cayetano...

[Crowd cheering]

...running mate of Davao City Mayor, Rodrigo Duterte.

Senator Francis “Chiz” Escudero...

[Crowd cheering]

...who is running of course with Senator Grace Poe.

Senator Gregorio Honasan...

[Crowd cheering]

...running mate of Vice President Jejomar Binay.

Hontiveros: Senator Ferdinand “Bongbong” Marcos...

[Crowd cheering]

...running mate of Senator Miriam Defensor Santiago.

Representative of the Third District of Camarines Sur, Maria Leonor “Leni” Robredo...

[Crowd cheering]

...running mate of Former DILG Secretary, Mar Roxas.

And Senator Antonio “Sonny” Trillanes.

[Crowd cheering]

Webb: Ladies and gentlemen, here are your candidates for Vice President of the Republic of the Philippines.

Hontiveros: Candidates, you may now take your positions behind your podiums while we go through the rules of the debate.

PILIPINAS DEBATES 2016

VICE PRESIDENTIAL DEBATE

APRIL 10, 2016 | UNIVERSITY OF SANTO TOMAS

FULL TRANSCRIPT

A minute and 45 seconds will be allotted for the opening statement. A minute will be dedicated to the closing statement.

Candidates will have a minute and 30 seconds to answer a general question. These are questions that will require a response from all candidates.

General questions will be answered starting from left to right in rotating sequence.

It allows all candidates to have the opportunity to be the first to answer a general question.

Candidates will have 1 minute to answer a follow up question.

The same holds for questions that are asked only of specific candidates.

Webb: Candidates have 1 minute to do a rebuttal. A rebuttal can take place when a candidate is mentioned or alluded to, or when a candidate's running mate is mentioned or alluded to, and finally, when a candidate feels very strongly about the issue.

As moderators, please note, we will manage, navigate the conversation or the exchange between candidates during this debate. So, please let us do our jobs.

To help keep track of time, there will be a timing device visible to all candidates.

This signal... [Ting] ...will alert a candidate that he or she only has 10 seconds left to complete an answer.

This other sound... [Bell rings] ...will alert a candidate that his or her time is up.

Hontiveros: We'd also like to introduce to everyone the members of our panel this evening, CNN Philippines Senior Correspondents, David Santos and Ina Andolong. And Business Mirror Columnist, John Mangun.

Our columnist at CNN, Kristie Lu Stout, Andrew Stevens and Ivan Watson, will ask questions on foreign policy.

We have also compiled questions from Social Media and from select members of our live audience.

Our other questions this evening are based on issues that matter most to Filipinos.

Webb: Time now, for all six candidates to give their opening statements. This will be in a form of an answer to this general question.

The question is, "What will define your leadership as Vice President of the Philippines?"

Senator Cayetano, we start with you.

Cayetano: No one can serve two masters. You will love one and hate the other. You can not serve God and money. 'Yan po ang nasa Matthew 6:24.

Ganyan din po sa public service. Kailangan po natin mamili, interes ng lahat ng mamamayan o interes ng ilan mayayaman.

PILIPINAS DEBATES 2016

VICE PRESIDENTIAL DEBATE

APRIL 10, 2016 | UNIVERSITY OF SANTO TOMAS

FULL TRANSCRIPT

Ang pulitika po parati na lang tungkol sa pulitiko, pero ang eleksyon po is about you. Kayo po ang dapat sentro ng eleksyon.

Limampung taon na po, 50 years na po panay na lang Marcos, Cojuangco at Aquino. Wala na bang iba?

[Crowd cheering]

Paano po kayo? Paano po si Nanay Gloria? Paano po si Yenyen? Si Nanay Gloria po nag-abroad para mas magandang kinabukasan ng kanyang anak. Nataniman po ng bala, nawalan ng trabaho.

Si Yenyen po kasama ang kanyang nanay, humihingi ng bigas kasama ang Kidapawan farmers, bala po ang sinauli sa kanila. Pagka-disperse nung gabi nakahiga sila sa lapag. Ang sabi po nung nanay, “Yenyen, umuwi na tayo. Uli na ta.” Ang sabi po ni Yenyen, “Nay, paano tayo uuwi, wala pang laman na bigas ang ating sako.”

Paano po nakalimutan si Yenyen? Paano po nakalimutan si Nanay Gloria? Paano po nakalimutan ang mga gutom, ang mga may sakit...

[Ting]

...ang mga tinamaan ng kalamidad?

Sa pamamahala ng Duterte-Cayetano sa awa ng Diyos, ipaglalaban po namin kayo.

[Crowd cheering]

Hontiveros: Senator Cayetano, Thank you so much. One minute and 45 seconds. Next off, Senator Chiz Escudero.

Escudero: Magandang hapon po sa ating lahat. Ang kahirapan walang pinipiling partido. Ang pangangailangan, walang pinipiling kulay. Ang kalamidad, wala itong pinipili, kakilala man o hindi. Ang nais kong dalhing liderato, bilang inyong ikalawang pangulo, lideratong walang pinipilit ang serbisyo, pantay at pareho.

Maski na ang ating bandila, hindi lamang naman dilaw ang kulay, meron ding asul, meron ding pula, meron ding puti. Ang pinili naming kulay ni Senator Grace puti, dahil ayaw naming lagyang kulay pulitika ang paninilbihan na nais naming ibigay sa ating mga kababayan. Dapat pantay. Dapat parehas.

[Crowd cheering]

Dapat walang pinipili.

Ito'y nagawa – ginawa na namin noon kung saan binigyan namin ng tulong ang bawat munisipiyo at bawat (hospital), regional o provincial man nang hindi kinikilala kung kapartido man o hindi ang nakaupo. Nang hindi kinikilala kung sumuporta man o bumoto ang mga nakaupo doon.

Dapat ganyan din po ang serbisyo publiko, pantay at parehas. Walang pinipili, walang kinikilingan, walang tinitignan, walang tinititigan. Parehas ang pagtrato.

At bilang inyong ikalawang pangulo, nais din naming dalhin ang liderato sa opisina ng Pangalawang Pangulo. Liderato kung saan gigising po at papasok ako ng maaga. Uunahin ko

PILIPINAS DEBATES 2016

VICE PRESIDENTIAL DEBATE

APRIL 10, 2016 | UNIVERSITY OF SANTO TOMAS

FULL TRANSCRIPT

palagi ang interes ng mas nakararami at hindi lamang iilan. Tatapusin ko palagi ang takdang-tungkulin sa bawat araw na ibibigay sa akin [Ting] para pagsilbihan kayo.

At pinapangako ko po, kailanman hindi ako magnanakaw dahil hindi ako pinanganak at pinalaki ng aking mga magulang na magnakaw...

[Bell Rings]

...o maging magnanakaw.

[Crowd cheering]

Webb: Thank you so much, Senator Chiz Escudero. It's your turn Senator Gringo Honasan.

Honasan: I will bring to the Vice Presidency the courage of my convictions and the audacity to act and make things happen.

I've been a soldier for 17 years, a rebel for seven years, a senator of the Republic for 18 years.

I will work and continue to work for unity, peace and prosperity and security. And I do this because I look to harmony in our families, cooperation in our communities, order in the state, inclusive progress for our nation and security in our shores.

I will help anybody, anyone who will build for the future of our most precious God-given resource, our next generation of citizens and leaders, our children. Salamat po.

[Crowd Cheering]

Webb: Thank you so much, Senator Gringo Honasan.

Hontiveros: Senator Bongbong Marcos, your opening statement, please sir.

Marcos: First of all, thank you for this chance to speak to the issues of the day.

[Crowd shouting]

Hontiveros: Senator Marcos, please continue with your statements. Go ahead. Go ahead, please sir.

Marcos: I...

Hontiveros: Can we ask the numbers of the audience, to please be seated.

Webb: We've already stated earlier and in a lot of newscast in CNN Philippines that hecklers are not allowed in this venue and they will be escorted out of the venue. Please escort them outside the venue.

[Crowd shouting]

Hontiveros: Senator Marcos, I think you can continue now, sir.

Marcos: Could I have my time back, please?

Hontiveros: Yes, you can have your time back. Yes.

PILIPINAS DEBATES 2016

VICE PRESIDENTIAL DEBATE

APRIL 10, 2016 | UNIVERSITY OF SANTO TOMAS

FULL TRANSCRIPT

Marcos: Well, thank you for this opportunity to speak to the issues of the day especially here in UST where I understand Senator Miriam and I won the last mock election. So thank you for that.

[Crowd cheering]

Maari pong sabihin - maari pong sabihin na itong halalan na ito ay isa sa pinakaimportanteng halalan sa ating kasaysayan. Marami po tayong hinaharap na problema. Problema sa krimen, kakulangan ng trabaho, pataas na presyo ng bilihin, mahina ang ating edukasyon, walang suportang agrikultura, brownout at kung anu-ano pa.

Dalawamput-pitong taon po akong naninilbihan. Nagsimula po ako sa local kung saan kailangan humarap ang pamahalaan sa taong bayan. Ngunit hindi lang ako nasa Legislature. Ako po ay dumaan din sa Executive kung saan kailangan na makapagbigay ng solusyon sa mga problemang hinaharap ng taong bayan at ipatupad ang mga solusyon na yan.

Ang kinakailangan po natin, ng mga lider, ay mga lider na hindi namumulitka lamang. Ang kailangan po natin na lider ay ang mga lider na tapat sa kanyang pagsilbi.

[Crowd cheering]

Ang kailangan nating mga lider ay inuuna ang kapakanan ng marami. Nandiyan po ang ating record, at masasabi ko po, nasa record ko maliwanag na maliwanag na yan ang sinundan ko, na magiging totoo sa pagsilbi sa taong bayan at inuuna ang kapakanan ng marami bago sa sarili.

[Ting]

Marami pong salamat.

[Crowd cheering]

Hontiveros: Maraming salamat Senator Marcos. Congresswoman Leni Robredo, your opening statement, ma'am.

Robredo: Magandang hapon po sa inyong lahat. Ang Robredo Vice Presidency po ay magiging isang koro, hindi solo. Hindi sinosolo ang kapangyarihan. Lahat na boses papakinggan.

Bago po akong politiko. Pero halos buong buhay ko po, inilaan ko sa paninilbihan sa mga nasa laylayan ng lipunan. Sa napakatagal pong panahon na ako ay naninilbihan bilang abogado ng mahihirap at tagapagtanggol ng mga kababaihan. Boses po nila ang alam ko. Boses nila ang gumigising sa akin sa araw-araw. Boses ng mga mangingisda na nagbibigay sa akin ng kanilang mga bangka na matutulugan pag ako ay naninilbihan sa kanila. Boses ng mga – ng mga estudyante na kahit po walang laman ang tiyan, naglalakad ng ilang oras para makapag-aral lamang. Boses ng mga kababaihan na kumakatok sa bahay ko hating-gabi para lang makatakas sa karahasan.

Ngayon po, boses nyo na lahat ang aking pinapakinggan. Nauunawaan ko...

[Crowd cheering]

...ang inyong mga minimithi. Ang panata ko po sa inyo, isang klaseng pamumuno na magbibigay sa inyo ng inspirasyon at pagkakataon na lahat tayo mabuhay ng may dangal, may pagkain sa ating mesa sa araw-araw, may regular na trabaho.

PILIPINAS DEBATES 2016

VICE PRESIDENTIAL DEBATE

APRIL 10, 2016 | UNIVERSITY OF SANTO TOMAS

FULL TRANSCRIPT

[Ting]

Kaya ito po ang akin pong pinapangako isang pamahalaan na makikinig, isang pamahalaan na papakinggan niyo.

[Bell ringing]

Kaya po sabay-sabay po tayo iangat natin ang ating bansa.

[Crowd cheering]

Hontiveros: Thank you, Congresswoman Robredo. Senator Trillanes, your opening statement, sir.

Trillanes: Magandang hapon po sa inyong lahat.

[Crowd cheering]

Ako po ay humaharap sa inyo base sa sarili kong kakayahan. Wala po akong kamag-anak na pulitiko na gumawa ng aking pangalan. Ako po ay nanilbihan bilang sundalo sa ating bayan.

Noong 2003, ako at ang aking mga kasamahan ay nanindigan laban sa katiwalian. At dahil dito nakulong po ako ng pito't kalahating taon.

Habang nakakulong ako po ay nahalal. Inihalal ninyo ako bilang senador at simula noon itinulak ko ang interes ng sambayan at kasama na ang ilang sektor ng ating lipunan kagaya ng mga sundalo, mga pulis at mga teacher.

Pinamunuan ko rin ang imbestigasyon na nag-expose sa mga ilang mga tiwali na opisyal ng gobyerno.

Kung gagawin niyong bise presidente, tututukan ko at lulutasin ang mga problema natin sa peace and order na kasama na ang lumalaganap na iligal na droga dahil...

[Crowd cheering]

...ako po ay naniniwala na ito po ang pangunahing hadlang sa pag-unlad ng ating ekonomiya na siya naman ang maglulutas sa problema ng kahirapan.

Ganon din, pamumunuan ko ang anti-corruption drive ng ating gobyerno nang sa ganon ang kaban ng bayan ay hindi na mapupunta sa bulsa ng iilan. Salamat po.

[Ting]

[Crowd cheering]

Hontiveros: Thank you Senator Trillanes. Thank you candidates. Let's begin with the debate proper.

Our first topic this evening, "corruption". According to the 2015 Corruption Perceptions Index, the Philippines still belongs to the top 50% of the most corrupt countries in the world. Of 168 countries, we are number 95.

PILIPINAS DEBATES 2016

VICE PRESIDENTIAL DEBATE

APRIL 10, 2016 | UNIVERSITY OF SANTO TOMAS

FULL TRANSCRIPT

Our question to all six candidates, “How can you ensure that you can fight corruption especially for those of you who have been accused or linked to this problem?” You have a minute and 30 seconds each. We will begin with Senator Escudero.

Escudero: Layunin namin para labanan ang katiwalian ni Senator Grace ang mga sumusunod: Una, dapat ipasa na ang matagal ng pinapangako ng administrasyon na FOI Bill.

Ang FOI ang maglalagay ng ilaw at camera, ‘ika nga, para sa bawat transaksyon ng pamahalaan kung saan titiyakin at sisiguraduhin na sinumang gagawa ng kalokohan o katarantaduhan, mahuhuli at madaling makita.

Pangalawa, kakilala man o hindi, titiyakin namin sinumang nagnakaw maski na piso mula sa kaban ng bayan papanagutin at ikukulong sa harap ng hustisya para kung saka-sakali, ika nga sa presinto na siya magpaliwanag.

Pangatlo, for me...

[Crowd cheering]

...discretion of this equals corruption. So therefore, if we – if we minimize discretion, we will be able to minimize corruption. If we eliminate discretion, we can eliminate corruption.

Layunin namin i-identify ang areas of discretions sa pamahalaan para bawasan at alisin ito kabilang na ang ilang mga measures na gusto po naming gawin. Halimbawa sa Bureau of Customs, papalitan po namin ang uniporme nila. Bawal na ang may bulsa sa Bureau of Customs.

Pangalawa...

[Crowd cheering]

...babaguhin namin ang kanilang mga lamesa.

[Ting]

Tulad po nito at salamin. Wala na pong mga drawer dapat. Sa pamamagitan nito at iba pang bagay, layunin namin ipakita't patunayan seryoso kami ni Senator Grace na labanan ang katiwalian.

[Bell ring]

Hontiveros: Thank you, Senator Escudero. Senator Honasan.

[Crowd cheering]

Honasan: Yung korupsiyon po ay seryosong isyu. Kailangan labanan at harapin yan. Pero, the corruption issue is simply a case of breakdown in control mechanisms.

Simulan po natin sa FOI bill, transparency. One-stop shop para hindi na dumaan sa manual, i-computerize. Pero ang pinakamahalaga po para paigtingin at palakasin yung control mechanisms, consider amendments to the local government code po.

Dini-volve natin yong authority and responsibility, nakalimutan nating i-devolve yong pera kaya nakapila na naman dito lahat sa National Capital Region. Pinupolitika pa yong pilang non.

PILIPINAS DEBATES 2016

VICE PRESIDENTIAL DEBATE

APRIL 10, 2016 | UNIVERSITY OF SANTO TOMAS

FULL TRANSCRIPT

Amend the Auditing Code. Amend the Internal Revenue Code. Empower our front liners, local government. Food, clothing, shelter, health, education, peace and order, lahat ho yan nakasalalay sa local government. Suportahan dapat yan ng national government. Full support.

Disaster Risk Reduction Management, full support them - ang national government. At higit sa lahat, empower the citizenry with a very active public information system.

Honasan:

Educate the first sector that we need to educate – the government sector.

[Ting]

And of course, ensure that our leaders are elected not on the basis of personalities, but issues and platforms.

Salamat po.

Hontiveros: Thank you Senator Honasan. Senator Marcos.

[Crowd cheering]

Marcos: The corrosive influence of corruption is clear to see. Eto po ay napakalaking sagabal sa ating progreso. Ngunit kapag po tayo ay magkakaroon nang anti-corruption drive, kailangan pong maliwanag na pantay-pantay ang trato sa kahit sino. Sila man ay mga kaalyado, sila man ay kalaban sa pulitika.

Huwag po nating...

[Crowd cheering]

...huwag po nating lalagyan ng pulitika pati ba naman iyong mga paglaban sa korupsiyon. Pati ba naman iyon sa ating pagtulong sa progreso ng ating bansa.

Sa dawalangpu't pitong taon na aking paninilbihan, maipagmamalaki ko po, wala po tayong bahid sa korupsiyon. Etong record na po ito ay ipagpapatuloy ko sa darating – sa darating na panahon.

[Crowd booing]

Eto po ay ipagpapatuloy ko bilang ang inyong pangalawang pangulo.

Hontiveros: Maraming salamat Senator Marcos.

[Crowd cheering]

Webb: Let's now go to Congresswoman Leni Robredo. Congresswoman.

Robredo: Ang pinakamahalaga po sa anti-corruption drive na kami mismong namumuno na walang bahid ng korupsiyon para pinapaniwalaan kami ng tao.

[Crowd cheering]

PILIPINAS DEBATES 2016

VICE PRESIDENTIAL DEBATE

APRIL 10, 2016 | UNIVERSITY OF SANTO TOMAS

FULL TRANSCRIPT

May tatlo pong elementong kinakailangan: accountability nang lahat ng public officials; transparency nang lahat ng government transactions; saka people participation in governance.

Nuong ako po ay umupo bilang kinatawan nuong 2013, iyong mga nauna ko pong panukalang batas na inihain, lahat po anti-corruption, lahat po para sa good governance.

Sa unang araw po ng aking panunungkulan, ang inihain ko pong panukalang batas, Full Disclosure Bill para po i-require iyong gobyerno na lahat ng financial transactions i-make public sa publiko.

Iyong akin pong version ng FOI, iba po sa version ng Senado. Iyong version po nang Senado, demand driven. Sinasabi po na pag may request nang dokumento galing sa gobyerno, kailangang isiwalat ng gobyerno. Pero iyong version ko po ng FOI, kahit walang demand, obligado na dapat ang gobyerno to make public all...

[Crowd cheering]

...all documents.

Pag upo ko po meron pang PDAF. Pero nag-file po ako ng resolusyon na dapat iyong PDAF i-convert na into a district development fund para po iyong diskresyon wala na sa mga congressman pero dapat sine-share na po ito sa civil society, at sa gobyerno.

[Crowd cheering]

Nag-file po ako nang Empowerment Bill para magkaroon na nang spaces ng people participation sa governance.

[Crowd cheering]

Webb: Congresswoman Leni Robredo, maraming salamat po.

Let's now go to Senator Trillanes.

[Crowd cheering]

Trillanes: May mga template na po kung papaano masugpo ang korupsiyon. Eto ay ginawa na nang mga ibang bansa. Ang una nilang ginawa ay tinaas iyong suweldo. Kailangan iyong suweldo ng mga kawani ng gobyerno ay sapat nang sa ganoon hindi sila maenganyong tumanggap ng suhol. Iyan po ang unang hakbang.

Pagkatapos po kailang po nating magkaroon nang isang anti-corruption agency under the Executive Department. Sa ngayon po ay wala tayong ganyang ahensya na kung saan kung mayroon isang ahensya nagkaroon ng anomalya, ang ginagawa po ay pinapasa sa NBI o kung anong ahensya na ad hoc lang o temporary lang.

Kung mayroon tayong anti-corruption agency, mayroong magiimbestiga, motu proprio and administratively pwede silang ma-dismiss o ma-suspend. Iyan po ang nawawala dito sa ginagawa natin.

PILIPINAS DEBATES 2016

VICE PRESIDENTIAL DEBATE

APRIL 10, 2016 | UNIVERSITY OF SANTO TOMAS

FULL TRANSCRIPT

And, doon naman po sa side ng COA, kailangan na rin nating baguhin iyong kanilang auditing procedures. Kailangan tanggalin ng mga resident auditors dahil ngayon iyong COA auditors na sila ang frontline sa anti-corruption, sila ay tinatakot, sinusuhulan o kino-co-opt.

So, kung tatanggalin natin iyong resident auditors at ira-raffle na lang iyong mga i-audit na mga dokumento sa kanilang district offices, hindi alam nuong mga agencies...

[Ting]

...kung sino iyong susuhulan nila.

Ilan lang yan sa mga hakbang na itinutulak natin.

Webb: Thank you Senator.

[Crowd cheering]

Let's now go to Senator Alan Peter Cayetano. Sir.

Cayetano: Lahat po nang nasa stage na ito ay nagsalita tungkol sa corruption. Pero nuong tinignan ko po sila, so far po ha, si Senator Trillanes, Senator Honasan at inyong lingkod lang ang nagtaya ng buhay namin laban sa corruption.

Anong garantiya niyo na si Alan Cayetano ay lalaban sa corruption? Bukod sa walang may hawak sa amin sa leeg, walang malaking negosyante na pumupondo sa aming kampanya, sabihin niyo, anong issue ng corruption sa ating bansa at wala doon si Alan Cayetano? Edsa I, Edsa II, kay Binay, kay Arroyo, sa SSS, . Fertilizer Scam, lahat po doon nandoon po kami at lumaban.

[Crowd cheering]

Meron po tayong kasama dito na pag iyong ibang hearings nawawala kasi mga kaibigan ang nandoon. Pag coco levy nawawala. Pero nagulat po ako mga kababayan.

Sabi ni Senator Bong Bong wala daw bahid ang kanilang pamilya. Ten billion dollars ang nanakaw nuong panahon nila...

[Crowd cheering]

...450 billion pesos. Nuong isang linggo lang po, nagulat ako, 205 million po nilagay sa Napoles na mga NGO. Pork barrel po iyon ng, hindi ng tatay niya pero siya. Kung iyon po ay hindi pa bahid politika [Ting] hintayin niyo maging Vice President siya, baka 100 billion dolyar na ang mawala sa atin. [Crowd cheering]

Webb: All right. Senator Honasan, because Senator Marcos was alluded to. Senator, I hope you don't mind unahin ko muna si Senator Bongbong Marcos. Sir, go ahead.

Marcos: Unang-una iyang mga malalaking numero na nababanggit ng ating kasamahan dito ay wala naman pong pinanggalingan. Kaya't nagtatataka ako kung saan kinuha nang napakalaking numero na sinasabi niya.

[Crowd booing]

PILIPINAS DEBATES 2016

VICE PRESIDENTIAL DEBATE

APRIL 10, 2016 | UNIVERSITY OF SANTO TOMAS

FULL TRANSCRIPT

Pangalawa, nagtataka naman ako – nagtataka naman ako na sa tagal naming pagsasama ni Senator Alan, eh, ilang taon na kami magkasama sa partido. Ilang taon na kami magkasama sa Senado, ay wala naman siyang binabanggit na siyang inaaalala niya tungkol diyan.

[Crowd cheering]

Bakit ngayon lang? Bakit – baka naman magpasuspetsahan siya na namumulitika.

Tungkol po doon sa kaso nang – tungkol po doon sa kaso nang PDAF na sinasabi niya, ay nasagot na po natin iyan. At kung may ebidensya man kontra sa akin, alam natin, gagamitin ng pamahalaang ito. Dahil you must remember, I am a Marcos and the President is an Aquino.

[Crowd cheering]

Cayetano: Because I was mentioned, can I rebut?

[Crowd cheering]

Webb: Senator Cayetano?

[Crowd cheering]

Cayetano: Because I was mentioned, can I rebut?

[Crowd cheering]

Webb: Yes. You can but..

Cayetano: Yes. Okay.

Webb: Okay. We'll give you a chance, sir.

[Crowd cheering]

Cayetano: Yes.

Webb: But after that we're going to have to go to Senator Honasan...

Cayetano: Sure.

Webb: ...and Senator Chiz Escudero.

Cayetano: Okay.

Webb: Senator Cayetano, go ahead.

Cayetano: To be fair to Senator Bongbong, iyon din akala ko. Kung may Napoles ka, bakit ngayon lang? Tiningnan ko eh. 2007 to 2009 lang iyong audit, 2011 iyong sa'yo kaya ngayon lang lumabas.

[Crowd cheering]

Pangalawa po, hindi totoo walang basehan ang numero. Four billion dollars na po – dalawang bilyong piso ang narecover ng PCGG. Ayan po oh, Chairman ng Comelec, dating PCGG. Hindi ko alam kung sa akin siya natatawa or kay Senator Bongbong.

PILIPINAS DEBATES 2016

VICE PRESIDENTIAL DEBATE

APRIL 10, 2016 | UNIVERSITY OF SANTO TOMAS

FULL TRANSCRIPT

[Crowd cheering]

Pangatlo po, isang bilyong dolyar ang ngayong pinaglalabanan pa rin ng gobyerno at nang Marcos family.

Pang-apat po, sa SALN ni Senator Bongbong, 200 to 500 million pesos po. Eh, never ka naman nagkatrabaho...

[Ting]

...kung hindi sa gobyerno. Saan mo kukunin ang ganoon kalaking pera?

[Crowd cheering]

Webb: Senator Gringo Honasan, you're next sir.

[Crowd cheering]

Senator Honasan, kayo na po.

Honasan: Salamat Pinky. Pinky, naririnig mo ba ako?

Webb: Sir, I can hear you. Siguro iyong (inaudible). Can you hear, Senator (Honasan)? Okay na po, sir. Go ahead.

Honasan: May kasabihan, kung walang corrupt walang mahirap. Iba ang pananaw ko.

[Crowd cheering]

Kung walang mahirap walang corrupt. Kaya let's solve the poverty problem, the social injustice problem, educate our people more, no?

Pangalawa, kaya may FOI Bill para transparency. Mawalang galang sa inyong media. Some – I'm not saying most – corrupt, irresponsible elements in media, very powerful, have almost rendered our courts, our justice system irrelevant.

Pag nilagay ka sa front page...

[Ting]

...headline, di ba? Tapos na. Irrelevant na yong korte. It affects not only us personally as public servants, but our families and children. Hindi naman siguro tama yon.

Webb: Very quickly. I'd like to do a follow up on Senator Gringo Honasan. Sir, of course, this in relation to allegedly your kickbacks that you received, 1.75 million pesos doon po sa PDAF, iyon po ang pinaguusapan, Sir?

Honasan: Lahat. Lahat. Hindi lang yung kaso ko, no? In fact, hindi pa kaso. Kung umabot sa korte, haharapng ko iyan. Pero yung trial by publicity, no, yung trial by publicity lalabanan ko yan.

[Crowd cheering]

Webb: Senator Honasan, thank you. Senator Chiz, it's your turn, Sir.

PILIPINAS DEBATES 2016

VICE PRESIDENTIAL DEBATE

APRIL 10, 2016 | UNIVERSITY OF SANTO TOMAS

FULL TRANSCRIPT

Escudero: Maraming salamat, Pinky.

[Crowd cheering]

May nais lamang akong liwanagin na nabanggit kanina. Ako po ang pangunahing author ng FOI Bill sa Senado. Si Senator Grace ang pangunahing sponsor ng FOI Bill sa Senado. Hindi po totoong demand driven yon. Sa katunayan, nakalagay po sa aming bersyon na dapat ilagay sa Internet lahat ng transaksyon ng pamahalaan.

Kung may pagkakaiba man sa bersyon ng Senado at bersyon ng Kamara sa FOI, ito po yon. Kami sa Senado, matagal na po naming pinasa at inaprubahan ang FOI Bill. Ang FOI Bill, hanggang ngayon, sa Kamara de Representantes natutulog pa rin at hindi pa rin inaaprubahan nang Kongreso.

[Crowd cheering]

Pangalawa, bahagi ng katiwalian para sa akin ang paggamit sa pwesto para isulong ang personal at pansariling interes.

[Ting]

Mahalaga sa akin at pinapahalagahan ko ang delikadesa dahil para sa akin, isang uri ng katiwalian ang kawalan ng delikadesa...

[Bell rings]

...sa puwesto.

Hontiveros: We're going to give a chance to Senator Marcos...

[Crowd cheering]

...to respond to Senator Cayetano.

Marcos: Once again, I have to – I have to question the numbers that Senator Alan is throwing around. At hindi naman talagang na-confirm, hindi naman – wala namang dokumento diyan sa kanilang sinasabi.

[Crowd booing]

Wala po tayong nakikita.

[Crowd booing]

Lahat po ng mga bagay-bagay na yan ay nakikita – ay naging bahagi ng mga kung anu-anong mga kaso sa korte. At kami naman po, ay kahit naman po ang ano – ano ang iutos ng korte ay aming sinusundan. Kaya naman po ay masasabi ko po na hindi po maliwanag na sa amin galing yon o saan galing yon kung hindi sa iba't ibang tao. Kaya't -ang mga facts na kanyang binibintang.

[Crowd booing]

Hontiveros: Thank you, Senator Marcos.

PILIPINAS DEBATES 2016

VICE PRESIDENTIAL DEBATE

APRIL 10, 2016 | UNIVERSITY OF SANTO TOMAS

FULL TRANSCRIPT

Cayetano: May I respond to that? May I respond to that?

Hontiveros: A very brief response Senator Cayetano.

[Crowd cheering]

Cayetano: Okay.

Tignan niyo po ang interview ng mismong nanay po ni Senator Bongbong. Sabi nung nanay niya “They practically own the Philippines, telecoms, all these businesses.”

[Crowd cheering]

It's all on the record. I-Google niyo. Yung may telepono po ngayon, i-Google niyo yung recovered ng PCGG.

But, ibahin natin yung usapan. Sabihin niyo ng hindi totoo for the sake of this debate, kahit totoo. Anong hearing sa corruption nakita niyo nag-appear ang isang Bongbong Marcos?

[Crowd cheering]

Kahit anong issue sa corruption, wala siya doon.

Kami daw namumulitika kasi nilalabanan namin ang corrupt. Madali po mga kababayan, madaling magsabi kami anti-corrupt. Pero yung itaya mo buhay mo, itaya mo career mo, awayin mo. Eh si Enrile nakaaway nila pero ngayon siya ine-endorse. Kaya hindi iniimbistigahan [Ting] ang mga negosyo ni Enrile doon sa Cagayan.

[Crowd cheering]

Iyon po ang klase ng paglaban nila sa corruption. Salita lang, walang gawa.

Hontiveros: All right. Senator Cayetano, thank you.

You know, for the sake of this debate we need to stop this for a while. We need to cool off ng konte. Pinky?

Webb: Siguro mamaya pwede nating balikan at tanungin natin si Senator Marcos, yong tanong po ni Senator Cayetano. Why he never appeared in the hearings on corruption?

Hontiveros: Mamaya na.

Webb: Later Sir. Okay.

Hontiveros: Mamaya na yon.

Webb: Pero ngayon po at this point, we have a yes or no portion. Yes or no. Yes means – green means yes, and no is red. Andiyan po, nakikita na po ng ating mga kandidato ang kanilang kailangang itaas.

Ready na ho kayo? Ito ang tanong. Have you ever engaged in any corrupt practices?

Cayetano: Red is no, ano?

PILIPINAS DEBATES 2016

VICE PRESIDENTIAL DEBATE

APRIL 10, 2016 | UNIVERSITY OF SANTO TOMAS

FULL TRANSCRIPT

Man: No.

[Crowd cheering]

Webb: Senator Marcos, are you sure about your answer already?

Man: No.

Hontiveros: Okay, can you hold your signs up higher, please? Thank you. Thank you.

All of them of course, the live audience everybody has seen the answer, no?

Webb: Thank you, thank you candidates. Thank you for the first answer to our Yes or No question. You're watching the PiliPinas Debates 2016 right here on CNN Philippines. And we are live streaming on Channel 9 on cnnphilippines.com.

All right. We're going to have to take a break. We'll be right back.

SEGMENT 2

Hontiveros: Welcome back to the PiliPinas Debates 2016 on CNN Philippines. This is the first and only official vice presidential debate with all six candidates sharing the same one stage to answer all your questions.

Ang hirap bitawan ng issue ng corruption. Kailangan sumagot pa si Senator Bongbong Marcos. Senator Marcos.

[Crowd cheering]

Marcos: Maraming salamat. At nais kong sagutin dahil itong mga alegasyon na biglang ilinalabas ng ating kaibigan eh tungkol sa PDAF. Alam niyo po, kung babasahin ninyo ang affidavit ni Ms. Napoles mismo, siya mismo ang nag-clear sa akin na sinasabi wala siyang kinalaman sa akin, wala – hindi kami magkakilala. Wala ho kayong nakitang picture na magkasama kami. Eh kaya naman po eh maliwanag na maliwanag, wala po akong kinalaman diyan sa mga PDAF scam na pinag-uusapan.

[Crowd cheering]

Nagugulat lang po ako. Nagugulat lang po ako na lumalabas ngayon dito. Eh, palagay ko dahil nga ay pamumultika na naman ang ating – ang ating hinaharap. Kaya po hindi po malabas-labas, hindi po mawala-wala ang problema ng korupsiyon dahil pati ba naman 'yun ay pinu-pulitika.

[Ting]

E ito ay serbisyo para sa tao, para sa pagpaganda ng ating buhay at ng ating bansa.

[Crowd reacts]

Hontiveros: Salamat Senator Marcos.

PILIPINAS DEBATES 2016

VICE PRESIDENTIAL DEBATE

APRIL 10, 2016 | UNIVERSITY OF SANTO TOMAS

FULL TRANSCRIPT

Webb: All right um, I, I'm sorry but we're gonna have to give a chance ... si Congresswoman Leni Robredo, during the break, asked if she could respond on the issue of corruption. Senator Cayetano, unahin po natin si Congresswoman Robredo. Go ahead, Ma'am.

Robredo: 'Yung sa akin lang po ah, binanggit kasi ni Senator Chiz na 'yung essence ng korupsiyon 'yung diskresyon. Dapat tinatanggal 'yung diskresyon sa aming mga public officials para hindi – hindi nagkakaroon ng malaking puwang para sa korupsiyon. Kaya 'yung tanong ko po, napakatagal na niya nag-congressman, napakatagal niya po nag-senador, nakinabang sa PDAF, 'yung PDAF po ay diskresyon, anong ginawa niya para matanggal 'yung diskresyon?

[Crowd cheering]

Webb: Senator Chiz Escudero. Go ahead, Sir.

Escudero: Ako po ang Finance Committee Chairman ng Senado na nagpatupad ng pasya at desisyon ng Korte Suprema na nag-abolish sa PDAF. In fact, sinulat namin...

[Crowd cheering]

...sa GAA mismo 'yung eksaktong mga salita at pangungusap sa desisyon ng korte sa kauna-unahang General Appropriations Act na nagbawal sa PDAF. Chairman po ako ng Committee on Finance sa Senado na gumawa nun.

[Crowd cheering]

Webb: All right. Congresswoman, go ahead.

Robredo: Kahit po naman kami sa Kongreso, pinasa din po namin 'yung GAA. Nandun din po 'yun. Pero hindi po 'yun yung tanong ko. 'Yung tanong ko po napakatagal niyang congressman, 'yung PDAF po tinanggal ngayon lang pong term namin, ano po 'yung ginawa niya dati para maiwasan ang diskresyon?

[Crowd cheering]

Webb: Did you do anything in the past, Sir? 'Yun po ang tanong...

Escudero: Yeah.

Webb: ...ni Congresswoman Robredo.

Escudero: Ah. Did I do anything in the past na?

Webb: Meron daw ho ba kayong ginawa noong nakaraan...

Robredo: Para maalis 'yung diskresyon.

Webb: ...nung meron pang PDAF para matanggal...

Escudero: Alam niyo po...

Webb: ...'yung diskresyon?

[Crowd cheering]

PILIPINAS DEBATES 2016

VICE PRESIDENTIAL DEBATE

APRIL 10, 2016 | UNIVERSITY OF SANTO TOMAS

FULL TRANSCRIPT

Escudero: Alam niyo po, siyam na taon akong walang PDAF sa ilalim ng administrasyon ni Pangulong Arroyo dahil lamang pinaglaban ko...

[Crowd cheering]

...ang katotohanan at ang kalayaan ng ating halalan. Ni hindi ho issue siguro ang PDAF dahil sa mahabang panahon na ako'y kongresista, wala pong na-release sa akin na PDAF sa ilalim ng administrasyon ni Pangulong Arroyo.

[Crowd cheering]

Webb: Senator Honasan, please.

Honasan: Ah. Pinky, mawalang-galang sa mga kasamahan natin.

[Crowd cheering]

Pinky, can you hear me?

Webb: I can hear you, Sir.

Hontiveros: Yes, we can hear you, Sir. Above the... you know.

Honasan: Yun ang sinasabi ko kanina pa. Saan ito di – mga seryosong issue to ah - katiwalian, PDAF, DAP, korupsiyon. Saan ito didesisyunan? Sa ganitong sitwasyon ba o sa tamang korte? Ano ang nangyari sa Bill of Rights? Hindi ako abogado. No person shall be deprived of life, liberty, and property without due process of law. Sa tamang panahon, tamang sitwasyon, tamang korte.

[Crowd cheering]

Webb: All right. Senator Trillanes, please, sir.

Trillanes: Uhm. Sir Greg, with all due respect, but I would have disagree kasi 'yan po ang linya ni Vice President Binay palagi.

[Crowd reacts]

Ganito po yan. Ah, in, in my case, ako po ay nag-imbestiga. Ako po ay imbestigador. Tinig – nakita ko po 'yung mga dokumento at sa aking paniniwala, si Vice President Binay ay nangurakot. No – nobody can...

[Crowd cheering]

...can change that kasi 'yan po ang aking paniniwala. And I have that right also to say that dahil nakita ko mismo, na-interview ko 'yung mga testigo, at nakita ko 'yung mga dokumento. So, I have every right.

[Crowd cheering]

Webb: Papasa... are you finished Senator Trillanes? Yeah, well...

Trillanes: Pwede ba... Nabanggit si...

PILIPINAS DEBATES 2016

VICE PRESIDENTIAL DEBATE

APRIL 10, 2016 | UNIVERSITY OF SANTO TOMAS

FULL TRANSCRIPT

Webb: Seguro...

Trillanes: ...President Binay. Puwede ba syang sumagot?

[Laughs]

Hontiveros: Yes. Well, I'm sorry but this is not a Presidential Debate so we cannot ask the Vice President to respond.

[Crowd cheering]

Webb: Yes.

Hontiveros: But Senator Honasan will have to respond for him.

Webb: Ito na po. Would you like to respond on behalf of the Vice President because he was alluded to?

Honasan: No, ah, Pinky, no. Pia. Not on behalf of Vice President, as a matter of principle. In 1986, lumabas ako sa sistema dahil hindi sinusunod yung batas. Twenty years ago, bumalik ako. So ang sinasabi natin ngayon, mali ako. Mali. Hindi na susundin yung batas. Hindi na susundin yung rules.

So the rule – the prevailing rule is no rules? Is this what we are going to tell the rebels who took a punch and went outside the law?

Webb: Senator Honasan, maraming salamat ho sa inyo.

Senator Trillanes...

[Crowd cheering]

...last. Because...

Trillanes: Yes.

Webb: ...we're gonna have to move to the next question.

Trillanes: Um, ah, syempre, hindi naman natin na – ako. Hindi ako husgado. Yung pagsasabi ko na corrupt si Vice President Binay ang basehan noon...

[Crowd cheering]

...ay mga ebidensya doon sa inimestigahan ko. Nasa karapatan ko rin yun under Bill of Rights. I can express that. At eto, wala etong – ah, hindi ito haka-haka kung hindi based on evidence din po.

Webb: All right. Senator Trillanes, thank you.

[Crowd cheering]

We're gonna have to go to our next question. Yung next questions will be coming from a member of our live audience. Let's welcome RJ Naguit. RJ is a medical student and a member of UST's Aktiboto. And the question is for Senator Cayetano.

PILIPINAS DEBATES 2016

VICE PRESIDENTIAL DEBATE

APRIL 10, 2016 | UNIVERSITY OF SANTO TOMAS

FULL TRANSCRIPT

RJ, what's your question?

Naguit: What do you think is the most appropriate penalty for graft and corruption?

Cayetano: Lahat sa buong ah, mundo, sa Science ng Criminology, it's not the actual penit... penalty but the certainty na mahuhuli ka. Sa Pilipinas, pag antibiotics, pandesal ang nanakawin mo, sigurado huli ka. Pero pag nagnakaw ka ng malaki, magiging Congressman ka.

[Crowd cheering]

Pag mas malaki ninakaw mo, magiging Senador ka. Pag barkada mo si Napoles, eh syempre si Napoles iki-clear ka, barkada mo sya eh, di ba? Magiging Vice President ka.

[Crowd cheering]

At paging naging Presidente ka, mga kasama mo, kasama na sa corruption.

You go to the LTO, kumuha ka ng lisensya, corruption. Yung bumili ka ng bahay, sa taxes, corruption. Buong buhay natin corruption. Wag na tayong magbulag- bulagan.

Unless we change the system. And only Duterte -Cayetano...

[Ting]

...can guarantee that in six months.

[Crowd cheering]

Everyone else takot mag-guarantee sa inyo ng anim na buwan, tanggal ang corruption.

[Bell ring]

Hontiveros: Senator Cayetano, sandali lang po. So, your answer – your answer is? What is the appropriate penalty?

Cayetano: It's not the penalty.

Hontiveros: It's not the...

Cayetano: ...the certainty that you will be caught and you will be punished.

So kung sigurado kang mahuhuli, kahit na isang araw na kulong yan, kahit sampung araw na kulong, ano, matitigil ang graft and corruption, pero katulad ngayon...

Hontiveros: All right.

Cayetano: ... nahuli ka, sa hotel naman ang Bilibid, nagluluto pa ng shabu, eh di okay lang na mahuli ka.

Hontiveros: Okay. So we need to give Senator Marcos a chance to...

Marcos: Ah, no, I was just wondering kasi sinasabi ni Senator Alan, pagka malaking ninakaw mo, maging Congressman. Mas malaki, maging Senador. Is that how he became Congressman? Is that how he became Senator?

PILIPINAS DEBATES 2016

VICE PRESIDENTIAL DEBATE

APRIL 10, 2016 | UNIVERSITY OF SANTO TOMAS

FULL TRANSCRIPT

Cayetano: Let me respond.

[Crowd cheering]

Marcos: That's not how I became Congressman. It's not how I became Senator.

Cayetano: Well. Mga kababayan, alam kong sa Europe nag-aral si Senator Bongbong kahit peke yung diploma.

Marcos: [Laughs]

[Crowd reacts]

Cayetano: Pero...

Hontiveros: Ibang issue na yan, Senator Alan.

Cayetano: ..ang sinabi ko po...

Marcos: [Laughs]

Cayetano: ... na magiging congressman, that's sarcasm.

Marcos: [Laughs]

Cayetano: Because it applies to many, not to all.

Hontiveros: Okay.

Cayetano: Kung ako'y naging Congressman dahil corrupt, di sana hindi ako sumama sa EDSA I, EDSA II. Hindi ako lumaban sa corruption ni Binay. Hindi ako lumaban sa corruption ni Arroyo.

But Senator Marcos, nasaan ka pag corruption ang pinag-uusapan, di ba?

[Crowd cheering]

Wala ka sa hearing. Sabi mo kanina Senator Marcos, matagal tayong magka-partido, bakit ngayon lang bri-ning up.

Naalala ko tuloy, nung hearing na Napoles, galit siya sakin lumapit. Kasi pinapatawag ko yung isang Maya Santos.

[Ting]

Ngayon ko ... [Ting],,, lang nalaman bakit. Kasi lumalabas, doon sa fi-nile ngayon sa Ombudsman. Yun pala ang in-between ni Senator Bongbong at ni Napoles.

[Crowd cheering]

[Bell ring]

Hontiveros: All right. This will be the last word on corruption. Senator Marcos, a final statement from you and then we need to move on.

Webb: Maybe, let's ah, repeat that question because that was a question before the break.

PILIPINAS DEBATES 2016

VICE PRESIDENTIAL DEBATE

APRIL 10, 2016 | UNIVERSITY OF SANTO TOMAS

FULL TRANSCRIPT

Senator Marcos, bakit daw hindi kayo nagpapakita tuwing hearing sa corruption, Sir?

Marcos: Dahil maliwanag na maliwanag sa akin na ang kanilang ginagawa ay hindi anti-corruption hindi kung pamumulitika.

[Crowd cheering]

Hindi po ako sasama sa ganyang klase. Hindi ako sasama sa ganyang klaseng pamumulitika na itinataya at ginagamit ang dapat na pantulong sa ating mga kababayan ang pamumulitika, ang kunwari ay anti-corruption, yun lamang ay itinataas lang ang sariling bangko.

Cayetano: So hindi totoo yung Napoles kaya hindi siya sumama, pamumulitika lang.

[inaudible background comments, male and female voices]

So hindi totoo yung sa Binay kaya hindi siya sumama. Or, gusto mo kasi sanang maging vice president ni Binay kaya ka hindi sumama sa hearing laban kay Binay.

Hontiveros: All right, Senator Cayetano. Sandali lang po. Okay.

[crosstalk begins]

Marcos: Pwede ko pong ila... [laughs]

Hontiveros: Hindi, hindi...

[Crosstalk]

Trillanes: Ah... Okay. Hindi, yung...

Hontiveros: Okay. Sandali lang, sandali lang, Senator Marcos.

Marcos: May I remind – may I remind my good party-mate that...

Hontiveros: Hold on, Senator Trillanes.

Marcos: ...I - hindi sa dahil sa gusto kong sumama maging Vice President. Eh kinumbidahan po ako ng ating Vice President na maging running mate niya. At hindi ko siya – di ako sumama.

Hontiveros: Okay.

Marcos: Papaano yan ang magiging dahilan?

[crowd reacts]

Cayetano: No, that was after the hearing...

[crosstalk begins again]

Hontiveros: All right, all right. I'm sorry, Senator Cayetano...

Cayetano: No, that was after the hearing nung mabaho na yung Binay. Hindi noong mabango pa si Binay.

Marcos: Nabubuhol na. Nabubuhol na si Senator Allan sa sarili niyang mga salita.

PILIPINAS DEBATES 2016

VICE PRESIDENTIAL DEBATE

APRIL 10, 2016 | UNIVERSITY OF SANTO TOMAS

FULL TRANSCRIPT

Cayetano: Senator Marcos, mabango pa siya noon nung gusto mong sumama.

Hontiveros: Senator Cayetano, sandali lang po, please? Okay...

Marcos: Dapat tiyakin mo muna sa ulo mo kung ano itong mga sinasabi mo.

Cayetano: Hindi. Tiyak na tiyak ako. Tiyak ko yung ninakaw ng Marcos sa Pilipinas. Tiyak na tiyak yun.

[Crowd cheering]

Hontiveros: Hold on, hold on. One final word from Senator Trillanes and then we need to move on, okay? Gentlemen and ladies, please. Senator Trillanes.

Trillanes: Ako, I take offense dun sa sinabi ni Senator Marcos na ginawa namin yun sa pamumulitika lamang. Alam niyo, kung hindi namin ginawa yun, si Vice President Binay sana ang magiging presidente ng Pilipinas. Kung mahal mo ang iyong bansa, hindi mo gagawin yun. Hindi pamumulitika yun, pagmamahal sa bansa yun. Plus, marami kaming ah, ni-risk. Hinarass kami, binastos kami at tinakot kami. Yun ang pinagdaanan namin dun sa paglaban namin kay Binay.

Hontiveros: All right. Let's move on

Webb: All right, candidates. Candidates, I'd like to say thank you sana to RJ who asked the question. Please, anyone, feel free to answer his question. "What do you think is the appropriate penalty for corruption?" Anyone, please, just to satisfy the question.

Honasan: Well, it has to be graduated. Hindi naman pwedeng yung – ah, yung petty theft eh equivalent sa plunder. So graduated siya. Kung plunder, di mas mataas ang penalty.

Webb: Ano yung mas mataas na penalty?

Hontiveros: Pwede akong - ina-allow na yung ah, ngayon kasi reclusion perpetua yan eh. So ganon pa rin, mataas na penalty na yun. That's the highest na ibinibigay sa atin. Pero yung - kung ang ah, yung mga kotong cops, hindi naman pwedeng habang-buhay na, na kulong din. Kailangan bigyan mo ng pagkakataon ma-reindoctrinate at marehabilitate yung ah, offender nang sa ganun pwede siyang mapakinabangan ng lipunan.

Webb: All right. Ang init ng debate kapag corruption.

Hontiveros: I'm sorry we really need to move on. I think we're gonna get back to this corruption issue a little later on in the debate. But first, this next question will be coming from a member of our panel from the Business Mirror. Let's welcome columnist John Mangun. John has a question for Senator Trillanes. Go ahead, John.

Mangun: Having been in the Philippines for 30 years, I've seen the giant economic strides that this country has made. However, the Philippines has never been able to turn the corner on sustainable, significant poverty reduction.

Senator, the only thing that's going to cure poverty is economic growth. And economic growth requires investment, both foreign and domestic. And investors feel that the Philippines has a weak rule of law.

PILIPINAS DEBATES 2016

VICE PRESIDENTIAL DEBATE

APRIL 10, 2016 | UNIVERSITY OF SANTO TOMAS

FULL TRANSCRIPT

It's hard to do business when policies from the government are unpredictable as we saw in 2010 with the mining laws. And the Philippines had just recently been criticized for a weak judicial system (that is slow, under-funded) and subject to intimidation both by the government and the private sector. What can be done to improve the judicial system of the Philippines?

Trillanes: Okay. I have proposed ah, several measures to reform the judicial system. One is the institutionalization of the internal ombudsman for the judiciary that will ah, allow them to have the mechanism to police their ranks. Right now, they don't have that.

All the administrative cases are passed on to the ah, court administrator who is – whose primarily – whose primary role is to uhm, conduct or to oversee the administrative matters. So by having the internal ombudsman, they would be able to police their ranks.

Another measure that I'm proposing is the creation of this, the marshal service. This will allow them to be secured because in areas or in some cases wherein ah, it would be dangerous or...

[Ting]

...they're facing a – or the accused are very dangerous people, some of the judges feel vulnerable that's why they are...

[Bell rings]

...intimidated and eventually they gave in. That's all.

[Crowd cheering]

Webb: Senator Honasan.

Honasan: Uh, John, may I venture an answer to help out my colleague, Senator Trillanes. It's our lot of predictability, sustainability and continuity. New President, new medium term economic development program. We're perpetually into medium term planning.

Second, we must reinforce our political party system.

Third, convene the LEDAC, Legislative-Executive Advisory Council, so that we can hammer out a national agenda and our priorities. True, our problems are economic in nature.

But the first steps must be political. Thank you.

[Applause]

Webb: Congresswoman Leni Robredo, would you like to weigh in on the subject?

Robredo: Um, I.. I would have to agree with both of them but I would add that we need to improve the ease of doing business in the Philippines. Um, most... most, most businesspeople from, from all over the world have been complaining that it has been very difficult for them to start doing business in the Philippines.

But your question on judicial reform, while, I agree with most of the points of Senator Trillanes, I think he is missing one very important point, and that is to, to make sure that judicial appointments will not be political anymore.

PILIPINAS DEBATES 2016

VICE PRESIDENTIAL DEBATE

APRIL 10, 2016 | UNIVERSITY OF SANTO TOMAS

FULL TRANSCRIPT

[Applause]

Hontiveros: Thank you. Thank you, Congresswoman Robredo.

Before we take a break, time now for a Yes or No question.

This question was sent to us via Facebook from or by MBM EST 2012. So please candidates, get your signboards.

Ang tanong: “Dapat ba isama sa death penalty ang mga mapapatunayang nangurakot? Oo o hindi?” Yes or no?

[Crowd cheering]

Let me see your answers please. Senator Cayetano is saying Yes, Senators Escudero, Honasan, Marcos, Congresswoman Robredo and Senator Trillanes saying No.

[Crowd reacts]

Those are your answers and the answers of the candidates. You’re watching CNN Philippines. This is the first Vice Presidential Debate. We will be back after a short break with a question from CNN Asia-Pacific Editor Andrew Stevens. We’ll be right back.

SEGMENT 3

Webb: CNN Philippines welcomes you back to the first Vice Presidential Debate. And this next question will be for Congresswoman Leni Robredo and it's coming from CNN Asia Pacific Editor, Andrew Stevens.

Stevens: Thanks very much for giving me the opportunity to be a part of the CNN Philippines Vice Presidential Election Debate.

And my question is, under President Aquino, the Philippines economy became the fastest growing in Southeast Asia. What would you do to make sure that growth continues?

Webb: Congresswoman.

Robredo: Yung sa akin po ngayon, nakita po natin 'yung growth rate talagang highest na – highest na di lang po dito sa ating neighboring countries pero historically.

Pero hindi pa masyadong ngayon nararamdaman iyong inclusive growth. Marami na pong mga programang sinimulan ngayon yung ating gobyerno na kailangang ituloy. Pero hindi iyon sufficient. Kailangan pong dagdagan pa iyon, napakaraming programa.

Halimbawa po, ngayon po yung ating 4Ps, name-measure na po yung gains noon. Marami na po yung natanggal na mga individuals, 28 million individuals, wala na po sa kahirapan.

Pero kulang pa po yun kasi ang kulang po nun, sustainability. Kaya po tayo ay lalong sumusulong na dagdagan ito.

PILIPINAS DEBATES 2016

VICE PRESIDENTIAL DEBATE

APRIL 10, 2016 | UNIVERSITY OF SANTO TOMAS

FULL TRANSCRIPT

May apat pang Ps na kailangan idagdag – pabahay, pagkain, pang-hanapbuhay saka po paghahanda sa lahat ng sakuna.

Kasi po pag hindi po sila hinanda...

[Ting]

...hindi din masu-sustain yung growth.

Webb: Does anyone want to rebut?

[Crowd cheering]

Okay, Senator Marcos, go ahead, sir.

Marcos: Totoong-totoo nga na lagi nating naririnig sa ating mga economic managers na napaka...

[Crowd booing]

...na napakabilis ng ating growth rate dito sa Pilipinas.

Hontiveros: Can we please appeal to our audience to give our candidates a chance to speak. Please. Thank you very much.

Go ahead, Senator Marcos.

Marcos: [Laughs] Walang ibig sabihin ang growth rate kapag ang poverty rate natin ay hindi nagbabago. Kapag ang ating mortality rate ay hindi nagbago. Ang sapalagay ko ang problema ay kagaya ng sinasabi na ito ay inclusive growth, hindi nga inclusive dahil hindi nararamdaman ng pangkaraniwang mamamayang Pilipino.

[Crowd cheering]

Kaya't kailangan po natin gawin ang lahat ng paraan na para pababain kung meron man yamang pumapasok sa Pilipinas ay dapat pumunta sa taong bayan at hindi lamang sa mga mayaman kung hindi sa malalaking korporasyon. [Crowd cheering]

Kung hindi, ay dapat gawin natin ay ilipat natin ang yaman na yan sa mga naghihirap.

[Ting]

Hanggang ngayon, hindi pa nila nararamdaman iyong ipinagmamalaki na growth rate ng ating administrasyon.

[Crowd cheering]

Webb: Kanina po...

[Crowd cheering]

...kanina po, si Senator Chiz, umiiling, gumaganun po. Senator Chiz, bakit po?

Escudero: Ikaw naman, muntik lang akong masamid sa tubig na iniinom ko.

Webb: Hindi e.

PILIPINAS DEBATES 2016

VICE PRESIDENTIAL DEBATE

APRIL 10, 2016 | UNIVERSITY OF SANTO TOMAS

FULL TRANSCRIPT

Hontiveros: [Laughing]

Webb: Nakita ko e, ang haba.

Escudero: E 'di hayaan mo ng sabihin ko.

Tama si Congresswoman Leni gayon din si Senator Marcos na hindi inclusive ang growth. Hindi ito nararamdaman sa bawat sulok ng bansa. Naiiwan pa rin ang mga magsasaka at mangingisda. Naiiwan ang pinakamahihirap sa ating mga kababayan.

Itong pagyaman ng bansa, mas yumayaman po lamang yung dati nang mayaman. Ang importante at ang hamon sa administrasyong ito at sa susunod, dapat maparamdam sa pinakamahihirap nating kababayan.

Ang tanong ko'y simple, bakit tuwing gumagawa ng kalye ang gobyerno, hindi naman pinagbabayad yung mayamang may kotse tuwing gagamit non. Pero tuwing gagawa ng gobyerno ng irigasyon para sa mga magsasaka, pinagbabayad niya sa kada litro ng tubig na dadaan doon.

[Ting]

Kung sino pa yung mahirap, yon pa ang pinagbabayad. Kung sino yung mayaman, yon yung libre at walang bayad. Dapat baguhin yon sa susunod na administrasyon.

[Bell rings]

[Crowd cheering]

Webb: Senator Cayetano muna, Congresswoman.

Cayetano: Pinky, ang ekonomiya po ay lumalago pero ang krimen, droga at poverty ay siya din pong lumalago din at gumagrabe. Paano namin susulosityunan to ni Mayor Duterte?

Unang-una po, kami lang ang may urgent na pananaw na kailangan ngayon na, sa anim na buwan tanggalin ang droga at krimen.

Pangalawa po...

[Crowd cheering]

...kami lang ang naniniwala na ang sistema ay sira. We have to fix the system. We should start with economic federalism, not only the urban centers but the rural centers.

Three, massive infrastructure, transportation system like the Mindanao Railway System, Legaspi to La Union. But that cannot be done kung si Secretary Abaya ang secretary mo. 2050 pa bago magawa iyon.

[Crowd cheering]

[Ting]

Four, corruption for every peso collected, two pesos is not collected. So in the end, it's not the platform, sir. It's political will...

[Bell rings]

PILIPINAS DEBATES 2016

VICE PRESIDENTIAL DEBATE

APRIL 10, 2016 | UNIVERSITY OF SANTO TOMAS

FULL TRANSCRIPT

...and leadership that will win the day.

Hontiveros: All right, we need to move on, Senator Cayetano. Thank you very much for that statement.

Sayang, wala dito si Secretary Abaya. Pero hindi rin po sya pwedeng sumagot.

But anyway, so far we've been talking about corruption. At napaka exciting ano, pag corruption ang pinag-uusapan.

Sabi nga daw sa social media parang Pacquiao versus Bradley Part 2. Ano to? Marcos versus Cayetano?

Also, poverty, economic growth.

[Crowds cheering]

Now we move on to political dynasties. So, a German think tank, Bertelsmann Foundation said, "True progress in the Philippines is a pipe dream unless we dismantle dynasties that control politics and business. There are a number of other studies out there that say oligarchies get in the way of democracy."

We're going to get some quick answers right now via yes or no here to see where our vice presidential candidates stand on the issue of political dynasties.

Candidates, please show us your sign boards. Yes or no? Do you belong to a political dynasty?

The answer of Senator Cayetano is – what is that? Half an answer Senator Cayetano?

Hindi po kayo kasama sa isang political... Di ba – I'm sorry. There is no explanation.

Senator Chiz Escudero says, "Yes."

Senator Honasan, "No."

Senator Marcos, what is your answer?

Marcos: My – I, I suppose depending on the definition, yes.

Webb: Yes.

Hontiveros: Yes. Congresswoman Robredo and Senator Trillanes' answer is, no.

We're going now to call a member of our panel, Ina Andolong, our Senior Correspondent of CNN Philippines. Ina, go ahead.

Andolong: Good afternoon Senators. My question is for Senators Escudero and Honasan.

In the absense of an Anti-Dynasty Law, how do you keep political dynasties in check?

Hontiveros: Senator Escudero, you first.

Escudero: Pinahayag ko ang posisyon ko sa Senado. pabor ako at boboto ako pabor sa mga anti-dynasty measure pero hindi ako lalahok sa paghubog nito. Naniniwala kasi ako, hindi tama na

PILIPINAS DEBATES 2016

VICE PRESIDENTIAL DEBATE

APRIL 10, 2016 | UNIVERSITY OF SANTO TOMAS

FULL TRANSCRIPT

makilahok ang sino mang nanggaling diyan kaugnay sa pagsusulat ng batas na magbabawal din diyan.

[Crowds cheering]

Ang problema, pag hindi ako bumoto at hindi makilahok sa pagboto, baka kulang na ho yung mga senador para bumoto roon sa dami ng miyembrong nanggaling sa isang political dynasty.

How do you keep it in check? Sa maraming panahon at pagkakataon sa nagdaang mga eleksyon, hindi ko sinuportahan ang mga kamag-anak kong tumatakbo dahil hindi ako naniniwala noong mga panahong yon, sa mga pagkakataong yon na sila'y karapat-dapat.

Bagaman parehong apelyido ang dinadala namin, bagaman kamag-anak ko rin sila. Dahil sa pananaw at palagay ko...

[Ting]

...palagi kong ipaglalaban kung ano ang tama at palagi na lalabanan ko kung ano ang mali.

Hontiveros: Your father was once a Congressman also.

[Crowd cheering]

Escudero: Yes ma'am.

Hontiveros: And you did not support him?

Escudero: No ma'am. Ibang kandidato po (kasi, iba naman). No ma'am. Hindi pa ako bumoboto noong siya'y tumakbo.

Hontiveros: Senator Honasan?

Honasan: Medyo hinay-hinay tayo dito sa dynasty. Unang-una hindi pa natin alam kung anong definition ng dynasty. It was certified as urgent during the time of President Ramos. It never got off the ground.

Second, let's not make hasty decisions and get complete, timely, accurate information. Find out and apply it to every locality. If dynasties serve public interest or not, then we make a decision.

[Crowd cheering]

Hontiveros: Senator – Senator Trillanes first then Congresswoman Robredo.

Webb: Let's go to Congresswoman Leni Robredo first.

Hontiveros: I'm sorry, si Congresswoman Robredo po ang nauna Senator Trillanes. Lady's first. Go ahead ma'am.

Robredo: Yung tinataas po na kamay ko kanina pa. Yung sa – sa unang tanong sa akin na magre-rebut sana ako.

Hontiveros: Oh, okay.

Robredo: Can I answer that now?

PILIPINAS DEBATES 2016

VICE PRESIDENTIAL DEBATE

APRIL 10, 2016 | UNIVERSITY OF SANTO TOMAS

FULL TRANSCRIPT

Hontiveros: Would you still like to speak?

Robredo: Or after political dynasty thing? Pwede na po yon ngayon? It's still about the...

Hontiveros: After the political – sige, political dynasty na muna. Senator Trillanes. I'm sorry about that ma'am. Go ahead sir.

Trillanes: Ako po, hindi ako naniniwala na ang magiging basis ng pagboboto ng isang tao ay nakasalalay sa pangalan. Kailangan titignan natin kung siya ba ay kurakot o hindi, whether may kamag-anak siya o wala siyang kamag-anak.

Ngayon – just to clarify eh, no. Si Senator Chiz, your mother is now the Congressman of – Congresswoman of Sorsogon. So bakit – in the interest of transparency, ba't hindi mo inilabas kanina noong tinatanong ka ni (Senator, Pia)?

[Crowds cheering]

Escudero: May I?

Hontiveros: Yes, Senator Escudero.

Escudero: Ang tanong ni Pia kanina Sonny kung sinuportahan ko o hindi ang tatay ko. Tumatakbong mambabatas ang nanay ko at wala siyang kalaban sa aming distrito. Pero tama ka din.

Hontiveros: So hindi naman sya kailangang – go ahead.

Escudero: Pero tama ka din. Sa dulo, ang pinaka magandang pangcheck sa anu mang dinastiya o sa kung anumang pagtakbo ng sinumang nais manilbihan, ang taong bayan. Dahil sa dulo, sila naman talaga ang may hawak kung sinong nais nilang manilbihan sa anumang puwesto sa ating bansa.

[Crowds cheering]

Webb: Senator Marcos?

Marcos: Totoo nga yung nabanggit na tayo dito sa Pilipinas, mayroon tayong – sa ating pamumulitika, mayroon tayong yung tinatawag na “generational” na nangyari, may mga political families talaga.

Ngunit, may mandato tayo sa konstitusyon na tayo ay dapat mag-pasa ng isang Anti-Dynasty Bill. Kaya naman po, eh, sa aking palagay, eh, kung sino man po ang may kasama – ay kasama sa isang political dynasty, kalimutan nyo na po ang mga pangalan namin, ang mga apelyido namin at tignan ninyo ano ang record namin sa pagtulong sa taong bayan.

[Crowd cheering]

Tignan ninyo kung gaano ka-haba ang ating karanasan, tignan po ninyo kung sino ang may talagang ginawa.

Meron pong ma – meron pa ho (akong) idadagdag? Meron po kaming pinasa na tinatawag na “SK Reform Bill”. Kasama po dyan sa SK Reform Bill ang pinaka – ang kauna-unahang...

PILIPINAS DEBATES 2016

VICE PRESIDENTIAL DEBATE

APRIL 10, 2016 | UNIVERSITY OF SANTO TOMAS

FULL TRANSCRIPT

[Ting]

...Anti-Dynasty Provision sa kahit na anong batas dito sa Pilipinas.

[Crowd cheering]

Napaka-bagsik po. Nauna po ako sa pagsulat ng Anti-Dynasty Provision sa kahit anong...

[Bell rings]

...batas. Maraming salamat.

Webb: Maybe it's good to know the...

[Crowd cheering]

...definition – the definition of the Anti-Dynasty Bill.

I believe Congresswoman Leni Robredo filed a case – filed a bill in Congress, and did it go as far as second reading?

Robredo: Nasa second reading na po sya ngayon, isa po ako sa mga co-authors ng Anti-Political Dynasty Bill. Isa rin po ako dun sa co-authors ng SK Reform Bill na merong Anti-Dynasty Provision. Pero tama po 'yung sinasabi ni Senator Marcos na constitutional provision po sa atin na dapat yung kongreso magpasa, in the interest of equal opportunities.

Dapat magpasa ng isang batas para ibawal yung political dynasty, pero ngayon po kelan po yung ating Constitution 1987, ngayon po wala pa ding naipapasa.

Bawat kongreso po may naghahain ng panukalang batas pero hindi sya nagiging batas.

Ngayong po sa 16th Congress, siya yata yung pinaka-mahabang narating at nasa second reading na. Pero eto po, totoong may mga political dynasties na maaayos, totoong hindi.

Kung ang pinaguusapan dito hindi yung capacity, pero equal opportunity. Meron pong study ang AIM na halos deregulated yung kadamihan ng political dynasty sa poverty ng lugar.

[Crowd cheering]

Webb: Congresswoman, thank you.

Senator Cayetano and then Senator Gringo Honasan.

Cayetano: Kung magkaka-batas po, hindi ko hahadlangan yan, kung yan ang gusto ng tao. Tatal, mas magaling naman ang asawa kong pulitiko sa akin, ano?

[Crowd cheering]

Pero yung sinabi po ni Senator Marcos na, “Kalimutan pangalan namin, kalimutan history”. Eto po tanong ko – hindi, isipin nyo lang po, ano, whether you are for or against him.

Marcos: Wala po akong sinasabing kalimutan ang history

Cayetano: Isipin nyo po 'to, ha.

PILIPINAS DEBATES 2016

VICE PRESIDENTIAL DEBATE

APRIL 10, 2016 | UNIVERSITY OF SANTO TOMAS

FULL TRANSCRIPT

Marcos: Wag ka namang nag-i-imbento.

Cayetano: Can I have 10 more seconds because I have been interrupted?

Hontiveros: Wait. Senator Cayetano, Senator Marcos?

Cayetano: (This is my time).

Marcos: Ang isipin mo yung sinabi ko.

Cayetano: Oras ko naman 'to...

Marcos: 'Wag yung...

Cayetano: Hindi ito Martial Law na walang rules. May rules dito.

Hontiveros: Hold on. Hold on.

Can we please request the candidates to speak one at a time?

Cayetano: Ma'am?

Hontiveros: So, thank you, Senator Marcos.

Cayetano: Can I have my 1 minute?

Webb: Yes.

Cayetano: O pati yun nanakawin mo parin?

[Crowd cheering]

Webb: Senator Cayetano?

Cayetano: May 1 minute...

Webb: Senator...

Hontiveros: Yes, we can stick to the question.

Cayetano: Sinabi nya, burahin daw yung mga pangalan, 'wag mo titigan yung dynasty.

Eto po tanong ko sainyo, have an open mind. If 30-40 years from now, tumakbo po yung apo ni Napoles. Wala syang kasalanan sa ginawa ng kanyang lola, pero pera po ng lola nya na ninakaw sa inyo ang gagamitin sa kanyang campaign ads, sa pagbigay sa mayor, sa pagbigay sa lahat, ano?

[Crowd cheering]

So, ang dynasty po, meron talagang problema. Lahat po kami may problema sa dynasty. Sa Liberal Party po, dynasty ng mga Abaya. And alam natin napaka-corrupt na pagdating na sa LRT, MRT, hindi masipa.

Dynasty po na may kinalaman sa jueteng sa Pampanga, ine-endorse ng mga Liberal. Meron pong problema sa dynasty. How do we solve it? I don't know right now, but this is what I can tell you, political will against corruption.

PILIPINAS DEBATES 2016

VICE PRESIDENTIAL DEBATE

APRIL 10, 2016 | UNIVERSITY OF SANTO TOMAS

FULL TRANSCRIPT

Alam nyo po ba bakit ako nang-aaway?

[Ting]

[Crowd cheering]

Webb: You have 9 seconds.

Cayetano: Nanga-away po ako para buhay nyo ganyan. Pag hindi po ako nang-away at tumahimik, ang buhay nyo po ganyan. Kaya pasensya na po kayo, sasabihin ko sa inyo ang totoo.

[Crowd cheering]

Webb: All right.

One response from Senator Marcos and then we're going to be moving on.

Marcos: [Laughs]

Ang maraming sinasabi ang ating kaibigan, Senator Alan, kung anu-ano daw ang pinagsasabi ko, eh, hindi po naman totoo. Pagka – pakitignan nyo naman po kung ano yung ating ginagawa.

Ay, teka at pagusapan natin kung ano ba ang nagawa ng kahit sino. Kagaya ng aking sinabi, ako lamang dito sa nakaharap sa inyo ang sumulat ng isang probisyon ng Anti-Dynasty sa kaisa-isang batas...

[Crowd cheering]

...na napasa na may Anti-Dynasty Provision. Yan po, wala na pong kailangang ipaliwanag, maliwanag na maliwanag, record po yan.

Webb: Senator Honasan, go ahead sir.

Honasan: Pinky, noh Pia, kaya nauwi nanaman sa Dynasty, sa personalities noh, dahil wala tayong functioning Political Party System. And if we need to confront this, you have Charter Change to rectify this, then so be it. Para plataporma ang pinaguusapan, political parties na tumutugon talaga sa pangangailangan ng taong bayan.

Hontiveros: Mauwi din po ito sa isang very interesting question in a while after we listen to Senator – I'm sorry, to Congresswoman Leni Robredo.

Robredo: 'Yung sa akin po konektado ito doon sa dating tanong. 'Yung tinanong po ako tungkol sa inclusive growth nag rebut po si Senator – at sumagot din pala Senator Marcos at saka Senator Escudero. Isa po sa kanila hindi ko na maalala kung sino, nagsabi po na para maramdaman 'yang inclusive growth, dapat hindi lang 'yung mayayaman 'yung yumayaman lalo, pero dapat 'yung mga mahihirap din. Naniniwala po ako doon.

Pero 'yung tanong ko po kay Senator Marcos at saka Senator Escudero, nung pinasa po 'yung Sin Tax, 'yun po ay itatax po natin 'yung mga mayayaman kasi po 'yung pera ng Sin Tax na nakokolekta sa CCT po 'yun napupunta, sa Philhealth po 'yun pumupunta.

Bakit po hindi komontra sila sa pagpasa ng Sin Tax?

PILIPINAS DEBATES 2016

VICE PRESIDENTIAL DEBATE

APRIL 10, 2016 | UNIVERSITY OF SANTO TOMAS

FULL TRANSCRIPT

[Crowd cheering]

Webb: A very quick response now from both senators.

Escudero: Sa 18 taon ko po sa Kongreso bilang miyembro ng Kongreso o Kamara at ng Senado, ni minsan wala ako binotohang pabor sa pagtataas ng buwis sa ating bansa.

Pilipinas na po ang isa sa may pinakamataas na buwis sa rehiyon na 'to at marahil sa buong mundo. Hindi po ako boboto pabor sa anumang pagtataas ng buwis.

Pangalawa, karamihan po ng mayaman healthy, 'yung mahirap po ang kadalasan binubuwisan ng Sin Tax ninyo dahil sila madalas sa bukid ang umiinom, sila madalas sa bukid din ang gumagamit ng mga produkto na nais ninyong buwisan.

Imbes na 'yan sana binuwisan niyo na lang 'yung mga mamahaling kotse. Sana binuwisan ninyo 'yung mga eroplano ng mayayaman. Sana 'yung mga barko at yate ng mayayaman.

[Ting]

Bakit kung ano pa yung madalas nagagamit o ginagamit ng mahirap. Yan ang panukala niyo, bobo marahil ako pabor doon kung mayayaman ang bubuwisan ninyo.

[Bell rings]

[Crowd cheering]

Hontiveros: Senator Marcos.

Marcos: Sang ayon ako doon sa sinabi ni Senator Chiz dahil maliwanag na maliwanag na ang binubuwisan doon sa Sin Tax ay ang anim na milyon na umaasa sa industriyang yan. At sa pagpataas ng Sin Tax ay mababawasan ang ating makikita na produksyon na wala namang kapalit para doon sa umaasa sa mga industriyang yan sa hanapbuhay.

At bukod pa roon ay hindi po natin – hindi po natin (papa) – hindi po tayo papayag na tuluyan pang itaas ang ating buwis na tuloy tuloy ang pagkolekta ng buwis ngunit bawat taon ang administrasyon ay nagsasabi na meron, bilyon bilyon na hindi naman nagagamit.

Ipinagmamalaki pa po na maraming savings ang gobyerno. Anong klaseng gobyerno 'yan panay ang pataas ng buwis ngunit hindi naman...

[Ting]

...nagagamit at ipinagmamalaki pa na wala silang ginagawa sa pondo ng kaban ng bayan.

[Crowd cheering]

Hontiveros: A brief counter response from Leni Robredo and then we really will - we have to move on. We will now...

Cayetano: Thirty seconds, 30 seconds.

Hontiveros: Alan – Senator Alan...

Cayetano: Dalawang pangalan lang...

PILIPINAS DEBATES 2016

VICE PRESIDENTIAL DEBATE

APRIL 10, 2016 | UNIVERSITY OF SANTO TOMAS

FULL TRANSCRIPT

Hontiveros: ...we will now move on.

Cayetano:...Lucio Tan lang at Danding Cojuangco lang.

[Crowd cheering]

Hontiveros: Let's go back to Congressman Robredo.

Robredo: Ako po, ang tinatax ho natin sa Sin Tax 'yung mga gumagawa ng alak, 'yung mga gumagawa ng sigarilyo. Yung taxes po doon saan napupunta? 'Yung halos 5 million na CCT beneficiaries ngaun, saan po 'yun napupunta? 'Yung Philhealth po ng mga indigent patients, doon po 'yun napupunta.

[Crowd cheering]

Webb: All right.

Hontiveros: Thank you Congressman Robredo. Thank you.

Webb: All right. I'm sorry Senator Cayetano. It's 6:25 and we still have a lot of segments to go so we're going to have to end this segment with a “Yes” or “No” answer.

And the question is candidates, “Is it time to pass an Anti-Dynasty Law?” Yes or No.

Hontiveros: It's a unanimous decision.

Webb: Thank you, candidates. Thank you for your answers.

On our next segment, we'll be talking about Human Rights Abuses. We'll be right back here on CNN Philippines.

SEGMENT 4

Hontiveros: This is CNN Philippines Vice Presidential Debate, the third in the PiliPinas Debate 2016 series. From subject of political dynasties, we go now to human rights abuses.

In May 2015, some 75,000 persons claimed they were human rights violations victims of martial rule in the Philippines from 1972 to 1986 or as next of kin of victims who have suffered, died or disappeared during the administration of the late President Ferdinand Marcos.

This next question goes to - and can I appeal to the audience, please? Can we please allow our candidates to finish their answers, okay?

As the son, Senator Marcos, I'm sure you expected that question is coming for you?

Marcos: Yes, I did. I certainly did.

Hontiveros: As the son of the late president, do you acknowledge that during your father's term, human rights abuses were committed and are you willing to apologize for them? Your response please.

PILIPINAS DEBATES 2016

VICE PRESIDENTIAL DEBATE

APRIL 10, 2016 | UNIVERSITY OF SANTO TOMAS

FULL TRANSCRIPT

Marcos: I certainly acknowledge every human rights abuse in every Administration. I think it is necessary that we do so or else we are to repeat the mistakes and abuses of the past. What I can say also to you is that in my... 27 years of service, there has never been any suspicion, any accusation or even any allegation made against me that there were human rights abuses or a non-recognition people's civil rights in my – in my time in government.

[Crowd cheering]

I will apologize for every – I have said this before and I will say it again. I will apologize for any wrongdoing that may – I may have done. Any mistake that will have caused anyone any pain or hardship but I can only [Ting] apologize for myself.

Hontiveros: And not for your father? Not for...

Marcos: I cannot apologize for anyone else. Only myself and for what I have done.

Webb: Congresswoman Leni Robredo, in an interview you said that the lack of remorse from Senator Marcos is worrisome. Exactly, what do you want to hear from him?

Robredo: Alam mo, Pia, yung apology voluntarily given yon. Hindi natin yan pwedeng ipilit sa kanya. Pero yung sa akin yung recognition na maraming kamalian in the past, kasali doon yung hidden wealth na hanggang ngayon hindi pa din natin nakukuha.

[Crowd cheering]

At yun ay nakaw yun sa taong bayan. Hindi yata natatama – hindi yata natatama na ia-acknowledge lang yun. Kailangan ibalik yun sa atin.

[Crowd cheering]

Hontiveros: So this is going to be a Marcos versus Robredo fight. Go ahead Senator Marcos. Senator Marcos first.

Marcos: Wala nang - me? Can I? Can I speak?

Hontiveros: Yes.

Marcos: Lahat ng mga – lahat ng mga kwestiyon, lahat ng mga issue pinag – na binabanggit tungkol sa hidden wealth ay naging bahagi na ng mga iba't-ibang – ng iba't-ibang kaso sa korte. At sa korte, kung anuman ang kanilang – ang iutos, kung anu-ano ang paghusga sa ganyan at sa ganung mga – sa ganung mga issue ay susundan naman namin. At, eh, maliwanag na maliwanag na hindi naman kami lumalabag sa mga order ng kahit na anong court.

[Crowd cheering]

At isa pa, ang nais... nais kong idagdag, yang sinasabi ibabalik ko daw kung anu-ano. I cannot – I cannot give what I do not have. I do not have what... do I...

[Crowd booing]

...I do not have control I do not have any knowledge of any of the thing. Once again...

Hontiveros: Can we appeal?

PILIPINAS DEBATES 2016

VICE PRESIDENTIAL DEBATE

APRIL 10, 2016 | UNIVERSITY OF SANTO TOMAS

FULL TRANSCRIPT

Marcos: ...let me repeat. I cannot give what I do not have.

[Crowd booing]

Webb: Senator Trillanes go ahead.

Hontiveros: And can we also appeal to our audience, please – please audience, please, let's give our candidates – all six candidates, huh, a chance to respond. Thank you very much. Thank you.

Go ahead Senator Trillanes.

Trillanes: So in line with the statement ni Senator Bongbong Marcos na wala naman siyang – hindi naman niya ibibigay yung wala sa kanya. Dahil marami po sa mga kababayan natin ngayon na umaasa na maibalik – na iboto si Senator Marcos dahil ibabalik daw yung pera.

So in fact, may mga cards na binibigay na lalagyan daw ng Php5,000. So para lang maliwanagan yong mga kababayan natin, totoo ba ito Senator Bongbong Marcos na bibigyan sila ng Php5,000 pag binoto kayo? Thank you.

Hontiveros: Senator Marcos?

[Crowd cheering]

Marcos: Ako'y nagpapasalamat sa aking kaibigan si Senator Sonny dahil meron po – maraming umiikot na nagtatanggap na nanggaling sa pamilyang Marcos. Raket po ito. Sinasabi nila na pagka sumama kayo sa isang grupo, kapag kayo ay magbayad ng dalawangdaang piso, kapag dumating ang panahon na ma-recover ang mga kayamanan ng mga Marcos eh kayo'y bibigyan ng bahay at lupa. Kayo'y bibigyan ng isang milyung piso. Huwag po kayong maniwala diyan. Hindi po galing sa pamilyang Marcos yan. Mga taong kung sinu-sino ay nagraraket lamang at ginagamit ang pangalan ng aming – ng aking pamilya.

Huwag po kayong – yun pong mga ganyan ay pagka binabalita sa akin, sinasabi ko po sa aking mga kaibigan na mayor, kaibigan ng mga opisyal ay dapat ipahuli nila yan. Wala pong kinalaman [Ting] ang pamilya Marcos diyan. Walang – hindi pa nangyari sa kasaysayan ng pamilya Marcos na humingi kami ng pera sa taong-bayan.

Webb: Congresswoman Leni Robredo, go ahead, Ma'am.

Robredo: Ang sabi po kasi ni Senator Marcos, kung meron daw pong judgment ang court, susundin. Pero meron pong dalawang judgments yung US Courts saka yung Singapore Court na ino-order-an po silang ibalik na ninakaw na yaman. Hanggang ngayon po, hindi pa din sinusunod.

Hontiveros: Senator Marcos.

Marcos: Siguro't maliwanag na maliwanag na tayo talaga ay nasa gitna ng kampanya dahil eh siguro naman alam – abogado po si Congresswoman Robredo, siguro ay alam po naman – sigurado akong alam naman niya hindi ang pamilya ko ang humahadlang lang sa pagbayad ng compensations sa human rights claimants.

Ang humahadlang po diyan ay – ng kaso na 'yan ay nasa gitna ng Human Rights Claimants at saka ng gobyerno na pinangungunahan ng Liberal Party. Kaya't ang Liberal Party ang humahadlang sa pagbayad ng Human Rights Compensations.

PILIPINAS DEBATES 2016

VICE PRESIDENTIAL DEBATE

APRIL 10, 2016 | UNIVERSITY OF SANTO TOMAS

FULL TRANSCRIPT

Webb: Congresswoman Robredo.

Robredo: Hindi po yan totoo. In fact, yung atin pong gobyerno gustong-gusto na mabayaran yung ating Human Rights victims pero marami at kakaunti pa lang nga po yung na-co-cover ng judgment ng court. Ang dami pa po nilang natatagong yaman at nakikita po natin yan sa pagbuhay nila ngayon.

Marcos: Napakasimple lamang po kung talagang...

Hontiveros: Hold on, candidates. Okay.

Marcos: ...kung talagang ninanais ninyo na mabayaran ng compensation, bawiin ng gobyerno – bawiin ng gobyerno ang inyong claim at agad-agad mababayaran ang Human Rights. Ang gobyerno ang humahadlang, ang Liberal Party ang humahadlang. Hindi kami.

Webb: Senator Cayetano, go ahead.

Cayetano: Okay. Bumalik tayo sa topic, Human Rights. Ang Human Rights po, kasama diyan hunger, pagkain, kasama po diyan gamot, kasama po diyan yung extra-judicial killings na kailangan sundin ang batas, kasama po diyan ang shelter. Why has these all been denied to people? Because of corruption, greed of power.

Martial Law, 20 years, was not about peace and order. It was about keeping one family in Malacañang. Having said that – having said that, right now, Kidapawan, people are hungry, El Niño, 23 provinces, the government is not doing anything. Pinapabayaan ang mga LGU's, bahala sila.

Number three, Korte. Senator Bongbong is not being honest with you. Dalawang administrasyon, kay Erap at kay GMA, kaya sila kumampi para nga malakad yung kaso. One billion pa ang pending sa Court na sila ang naghahadlang na mapunta na sa gobyerno ang \$1 billion.

[Bell rings]

Webb/Hontiveros: Senator Marcos and then Senator Escudero.

Marcos: Hindi ko alam kung saan nanggagaling. Kanina pa – kanina pa si Senator Alan na nang-iimbento ng kung anu-ano. Tignan po ninyo kung ano.

Cayetano: Okay.

Marcos: Ang kaso tungkol sa Human Rights Compensation ay nasa gitna ng gobyerno ng Pilipinas at ng Human Rights Claimants. Wala na po ang pamilya Marcos.

Hindi man po kami nag-a-argue, hindi na po kami nagpapadala ng abogado sa kasong yan. Ang humahadlang sa pagbayad ng compensation ay ang gobyerno ng Pilipinas na pinangungunahan ng Liberal Party. Yan po ang katotohanan.

Cayetano: Senator Marcos, I am talking about the \$1 billion with the PCGG and yung \$5 billion na nakatago pa. Kung ako nagsisinungaling, hamunin kita ngaun, pa-check, pag ako ay mali ang sinabi ko dito magwiwithdraw ako, pero pag ikaw ang mali, hindi mo lang magwiwithdraw, isuli mo ang pera sa tao.

PILIPINAS DEBATES 2016

VICE PRESIDENTIAL DEBATE

APRIL 10, 2016 | UNIVERSITY OF SANTO TOMAS

FULL TRANSCRIPT

Hontiveros: All right. One final response from Senator Marcos on that issue, then we have a question - then Senator Escudero, and then a question for Senator Honasan and then that's it. Senator Marcos.

Marcos: Well, once again, kailangan ko – maliwanag na maliwanag ang aking sinasabi sapagkat pinapag-usapan ng Human Rights Claimants ay wala po kaming – walang – ang mga pamilya Marcos ay hindi na po nagpapadala ng abogado ilang taon na. Ang naglalaban tungkol diyan ay ang gobyerno at ang Human Rights Claimants. Hindi po kasama ang Marcos Family sa usapang yan.

Hontiveros: Senator Escudero.

Escudero: Alam nyo masarap pagdebatehan ang paghihingi ng tawad. Pero may kasabihan nga sila, “Pag binasag mo ang plato, humingi ka man ng tawad, hindi naman mabubuo and plato. Basag pa rin yan.”

[Crowd cheering]

Para sa akin ang mahalaga at importante, hindi yung bangayan na nagaganap ngayon pero kung ano ang dapat gawin o ginawa at ginagawa ngayon.

Pinasa po naming, bilang pangunahing may akda, una, ang Compensation Bill sa Human Rights Victims na nag-recognize at acknowledge ng mga paglabag sa karapatan pantao nung panahon ni dating Pangulong Marcos.

Pangalawa, pinasa din namin ang Anti-Torture law. Bilang pangunahing may akda, sa kauna-unahang pagkakataon sinabi natin may command responsibility ang matataas na opisyal ng pamahalaan maski na wala sila doon.

At pangatlo, [Ting] ang Anti-Enforced Disappearance Act na sana sa pagpasa ng tatlong batas na ito, sino man ang maluklok hindi na nila pwedeng gawin pa ang mga pang-aabuso [Bell rings] ng nakaraan.

[Crowd cheering]

Webb: All right. So much air time already given to Senator Marcos.

Senator Honasan, we just have a question for you related to this. You had already said this before, just very recently and we quote, “It is not right that we blame the son for the sins of the father.” What did you mean by this in light of what Senator Marcos is saying earlier?

Honasan: It's a judgment call that I cannot make. Now for the individuals that they are being alluded to, nuh. But again, I go back. Now, poverty, rights are universal. It does not recognize family names, personalities. That's why apply the rule of law, di ba? Strengthen our institutions. Even our justice system has been politicized in a very partisan manner. So, kursunada-kursunada lang.

Strengthen the institutions para kahit na sino ang administrasyon susundin at irerespeto yung lahat ng rights lalo na yung right to life. When the right to life is invoke, freedom of the press, freedom of expressions, freedom of speech, tabi lahat yan. One life [Ting] lalo na kung the life of institutions and nations.

PILIPINAS DEBATES 2016

VICE PRESIDENTIAL DEBATE

APRIL 10, 2016 | UNIVERSITY OF SANTO TOMAS

FULL TRANSCRIPT

Webb: Thank you, Senator Honasan.

[Crowd cheering]

All right, Pia.

Hontiveros: All right. A quick question before we go to break. This is a Yes or No question. No, this is not about corruption or human rights or hidden wealth. So you can relax, Senator Marcos.

[Laughs]

The question is – candidates, your sign boards, please. Do you support same sex marriage? Can we see your responses, please? Do you support same sex marriage? Senators Cayetano, Escudero, Honasan, Marcos, Congresswoman Robredo.

Robredo: But I think, government should be open to civil union.

[Crowd cheering]

Hontiveros: Okay. I'm sorry, ma'am. No explanations here. And Senator Trillanes. Everybody, say No.

All right. Okay. We're going to a break right now. CNN Philippines - Vice Presidential Debate. We'll be right back. Stay with us.

SEGMENT 5

Webb: Welcome back to Pilipinas Debates 2016, With us here on stage, our candidates for Vice President of the Philippines Senator Alan Peter Cayetano, Chiz Escudero, Gringo Honasan, Bongbong Marcos, Congresswoman Leni Robredo, and Senator Sonny Trillanes.

[crowd cheering]

Now, our next topic is about peace and order in the country. We go to our panelist, CNN Philippines Senior Correspondent David Santos. David, go ahead.

Santos: Good evening. This question goes to ah Senators Trillanes and Cayetano. On Saturday, more than 20 people, mostly soldiers, were killed in a, ah, in a bloody encounter in Basilan. Hundreds of thousands are, in the region had died due this, decades-long ah, conflict.

How do you plan or how do you propose to achieve long lasting peace in Mindanao?

Webb: Senator Trillanes, you go first, sir.

Trillanes: Okay. The only way to deal with the secessionist problem is through the negotiating table. Maraming hong mga kababayan natin na nagiisip, they're toying with the idea na mag-all-out war. Pero ginawa na po natin yan at hindi ito nag-work. Nakuha nga natin yung mga bases pero wala sila, umalis na sila. Kasi pag iniwan mo yung baril and nakihalo sila sa mga ordinaryong sibilyan, hindi mo na sila mahahanap. So babalik tayo dito sa negotiating table.

PILIPINAS DEBATES 2016

VICE PRESIDENTIAL DEBATE

APRIL 10, 2016 | UNIVERSITY OF SANTO TOMAS

FULL TRANSCRIPT

However, itong present BBL, hindi ito pwede dahil maraming unconstitutional provisions at may mga security provisions tayo na kailangan ipasok.

Ang proposition ko ay mag-create tayo ng autonomous regions, one for Central Mindanao and one for Basilan, Sulu, Tawi-Tawi. Dahil historically and culturally magka-kaibang grupo yan, sila. [Ten second warning] Hindi natin puwedeng pagisahin.

So isa yan sa mga major flaws nitong mga policy makers natin na tinutulak silang pagisahin pero talagang, hiwalay sila.

[bell rings]

Webb: Senator Cayetano, please?

[Crowd cheering]

Cayetano: Ang problema sa Mindanao ay problema ng poverty at problema din ng historical injustice. Labing-tatlo sa dalawampung pinakamahirap na probinsya nasa Mindanao. Pero one-third, isang trilyon ng buong budget ng Pilipinas nandito po sa Metro Manila, wala pa diyan yung PPP.

So yung sinasabing Imperial Manila pero hindi rin nakikinabang mga taga-Manila. Dahil yung baha, yung sikip dito sa Metro Manila, yung mga problema na kakulangan ng trabaho. Kaya ang sabi nga ni Mayor Duterte na aking sinasang-ayunan “Nothing short than federalism will solve the problem in Mindanao.” [Crowd cheering]

Einstein told us, “If you keep doing the same thing and expect a different result, that's stupidity.” I don't call anyone stupid, I don't believe in stupidity.[ten second warning] But if we keep giving the same answers and we don't provide the political will, the leadership for a federal government or at the very least [bell rings] equal opportunity, Luzon, Visayas, Mindanao.

[Crowd cheering]

Webb: Senator Marcos first, please, and then Senator Honasan and then Senator Escudero.

Marcos: The, the way towards a true and lasting peace in Muslim Mindanao is to continue the peace process. Kailangan po nating ipagpatuloy ang proseso ng kapayapaan.

Yung naibigay sa amin nang ah, ng palasyo na BBL ay hindi talagang magdadala ng kapayapaan. Unang-una, ito'y hin- labag sa konstitusyon at panganlawa, ang pinag – ang kinausap lamang ng ating pamahalaan ay ang MILF. Hindi po kinausap ang kababaihan, hindi po kinausap ang mga local government, hindi po kinausap ang mga sultan, hindi po kinausap ang MNLF, hindi kinausap ang Kristyano. Kaya po lahat pong mga sector ay kailangang nakakaunawa sa ating ginagawa dito sa proseso ng kapayapaan. Kailangan lahat ng sektor ay isa-kasama dito sa magiging solusyon ng kapayapaan.

Kaya't ako ay pumila ng substitute bill, I filed a substitute bill [ten second warning] that was inclusive, that included all the different elements that, that we need to help us for this process to succeed. And that I believe will lead us to the peace that we are been searching for for so long

[Crowd cheering]

PILIPINAS DEBATES 2016

VICE PRESIDENTIAL DEBATE

APRIL 10, 2016 | UNIVERSITY OF SANTO TOMAS

FULL TRANSCRIPT

Webb: [clears throat] Senator Honasan.

[Crowd cheering]

Honasan: Pia, how do you solve an idea for rebellion, secession, insurgency, criminality, terrorism? With a better idea - good government. Address the root causes. Social injustice, poverty, hunger, ignorance, homelessness, health.

Kausap ko two weeks ago - pinadala ako ni Vice President Binay - kausap ko si Chairman Murad, ito, social injustice. We must commit ourselves to the fundamentals of the peace process and we must recognize, recognize right to life. Basic services – food, clothing, shelter, education, health services. That will solve or begin to solve the problem.

Webb: Senator Escudero, go ahead, sir.

Escudero: Ang tanong tungkol sa pinatay na sundalo, ang pumatay sa kanila, teroristang Abu Sayyaf. Walang usapan o negosasyon dapat sa teroristang Abu Sayyaf. Dapat hanapin, pulbusin, at ubusin sila ng gobyerno.

Kung pag-uusapan naman rebelyon at peace and order problem sa Mindanao, at para sa akin, kahirapan ang ugat ng rebelyon. Kahirapan ang ugat ng krimen. Hangga't hindi natin tinutugunan ang problema ng kahirapan, palaging may kriminal, palaging may rebelyon.

Nalungkot ako sa nangyari sa Kidapawan, yung nagpapakain sa atin walang makain. Bigas ang hiningi nila pero ang binigay sa kanila, bala. Imbes na – imbes na patayin yung gutom, dapat ang patayin natin kagutuman sa ating bansa.

[Ten second warning][Crowd cheering]

Layunin namin, maglaan ng one-third nang National Budget para sa Mindanao. Katumbas po nito'y isang trilyon. Sinusundan namin ang kasabihan, “Put your money where your mouth is.”

[bell]

Hontiveros: Senator Trillanes, a counter rebuttal from you.

Trillanes: Okay. Ang katanungan po sa amin is papaano namin i-, ah, sosolusyunan yung secessionism. Ngayon, I refuse to touch on the ah, the recent deaths of the soldiers dahil ngayon pa lang inaalam kung ano yung nangyari doon.

However, dito po sa Abu Sayyaf, assuming sila po ang may kagagawan niyan, there is only the military option. Kailangan po natin paigtingin, ah, yung intelligence, uh, operations natin at yung information exchange with our allies.

So ‘yan ang mga gagawin natin. The military option for the Abu Sayyaf na mga terorista. Ngayon, kailangan din natin na i-improve yung ating capability ng Sandatahang Lakas kaya nga bilang ah, principal author ng AFP Modernization Law, nangyari ito.

However, maraming pong mga pangangailangan ang ating bayan kaya madahan-dahan ang pagmomodernize [ten second warning] natin. Mayroon din po akong tinutulak na panukala na magdadagdag nang numero ng mga sundalo, however, inabot na tay... na tayo ng, ah, suspension ng Congress. [Bell]

PILIPINAS DEBATES 2016

VICE PRESIDENTIAL DEBATE

APRIL 10, 2016 | UNIVERSITY OF SANTO TOMAS

FULL TRANSCRIPT

Pero ito ang kailangan dahil konti na ang sundalo natin on the ground. [Crowd cheering]

Webb: All right. Senator Marcos. Go ahead, sir.

Marcos: Meron lang akong nais na idagdag. Meron pong mga pangyayari na napa, na nakababahala. Nakikita po natin halos araw-araw pag tayo'y nanood ng – nanood ng news ay nakikita natin ang mga pangyayari sa Middle East na ginagawa ng itinatawag nang grupong ISIS.

Sinasabi po na gad-na ang ISIS ay sumusubok na pumasok dito sa Pilipinas. Kung hindi po natin – kung hindi po natin ipagpatuloy ang proseso ng kapayapaan at hindi po natin – hindi po tayo magkasundo sa ating mga kapatid na Muslim ay mas madali silang pumasok dito at dalhin ang karahasan na dinadala nila sa iba't ibang bansa sa Middle East.

Kaya po napaka-importante, kapag tayo naman ay nagkaron ng kasunduan sa ating mga kaibigan na Muslim, sa ating mga Muslim na ibinaba na ang kanilang mga armas ay palagay ko [ten second warning] maging – maliwanag na maliwang na mas mahihirapan ang ISIS na pumasok dito sa Pilipinas. [Crowd cheering]

Yan ang dapat nating alalahanin kaya't ang proseso ng kapayapaan ay napaka-importante. [bell]

Hontiveros: Senator Cayetano.

Cayetano: I – I have spent a lot of time in Mindanao the last four years. For those of us watching, kayo po na taga-Luzon at Visayas, parang ang gaganda po ng sagot. Parang lahat 'yun kayang i-solve ang problema ng Mindanao. Pero pumasyal po kayo't magtanong kayo sa mga kamag-anak nyo sa Mindanao.

Pagka yung, ah, BBL ang ginawa, ayaw ng MNLF. Pag eto ginawa, ayaw ng NPA. It is only federalism, payag ang NPA, payag ang MILF, payag ang MNLF, payag po ang gobyerno, payag po ang mga sundalo. Sinong may ayaw? Yung nakikinabang sa sistema ngayon, yung lalong yumayaman sa sistema ngayon.

[Crowd cheering]

Pangalawa po, Abu Sayyaf is a peace and order problem. Ba't nahahalo sa problema sa Mindanao? It is only the Duterte-Cayetano team that guarantees [Crowd cheering][ten second warning] that put a solution of six months of peace and order.

I challenge our opponents, come out with a plan. Wag n'yo lang sabihin di namin kaya. [bell] Ipakita n'yo kung kaya n'yo at gaano katagal. [Crowd cheering]

Hontiveros: All right. Time check, it is seven o' clock. It has been a heated last two hours but we're not through yet. We're going to move on now to criminality.

Webb: And it's perfect because Senator Alan Peter Cateyano just mentioned the six-month phrase that's been talked about and quite popular. That's our next topic.

Hontiveros: Senator Cayetano, your running mate Mayor Duterte said he will eradicate crime in three to six months. How exactly is that going to happen?

PILIPINAS DEBATES 2016

VICE PRESIDENTIAL DEBATE

APRIL 10, 2016 | UNIVERSITY OF SANTO TOMAS

FULL TRANSCRIPT

Cayetano: First of all po, political will. Ang ah, peace and order po hindi tren 'yan, hindi kalye 'yan na kailangan mong isa, dalawa, tatlong taon. Sa political will, parang sa bahay mo 'yan. 'Pag sinabi mong tahimik kayong lahat, kung takot sa'yo at naniniwala sa'yo, tahimik 'yung mga yan.

So, ang mga kriminal, nakikinig po 'yan.

[Crowd cheering]

They have to be shown na sila'y ikukulong at pag sila'y lalaban, patay sila. Pag hindi sila lumaban, kulong sila. Pag sila tumigil, walang problema.

We have a plan. We have a strategic plan. You can use modern, um, crime fighting equipment like short – like CCTVs. You can use the crime labs, et cetera.

But without the leadership and without the resolve it won't happen. We offer you Davao. Walk at 11 o'clock, walk at 12, walk at 2 o'clock. Binata ka, dalaga ka, uuwi ka [Ten second warning] na buong-buo. Safe. Hindi ka namolestya. Hindi ka po ano...

[Crowd cheering]

It can happen in Davao. It can be done in the whole Philippines. We can suppress crimes [bell] in six months.

Hontiveros: You can suppress crime in six months.

[crosstalk begins]

Hontiveros: That is the promise.

Cayetano: Yes, crimes, drugs.

Hontiveros: The Duterte –Cayetano or Duterte administration is going to make...

Cayetano: And if we don't...

Hontiveros: or is making

Cayetano: By December 31, 2016. Kung ibibigay sa amin ng Panginoon ang Presidency-Vice Presidency. In December 31, 2016, hindi kayo makapaglakad ng safe sa mga kalye

Hontiveros: All right, Senator Cayetano.

Cayetano: Mag re-resign kaming dalawa.

Hontiveros: All right. Thank you. Senator Escudero. Go ahead.

Webb: Pia, madagdag ko lang kasi, um, si Senator ah, Sonny Trillanes...

[Crowd cheering]

Webb: In an interview, Sir, you did say that a Duterte presidency is a disaster. And Senator Alan Peter Cateyano often mentions, and, ah Mayor Rodrigo Duterte mentions, how safe Davao is. But you made – you gave examples such as the Sasa Wharf and the Davao Airport, Sir. Go ahead.

PILIPINAS DEBATES 2016

VICE PRESIDENTIAL DEBATE

APRIL 10, 2016 | UNIVERSITY OF SANTO TOMAS

FULL TRANSCRIPT

Trillanes: So, ah alam niyo, malapit na akong maniwala sa sinasabi ni Senator Cayetano, eh.

[Crowd cheering]

Kung naayos lang ni Mayor Duterte yung Davao City at yung Taguig eh maayos. Ilang taon eh. Sa akin naman— hindi - hindi ganito... um...

[Crowd cheering]

Ah, wag tayong magbolahan dito. Kasi it's not fair to the people.

Yung Davao City, hin- fourth sya eh sa highest na pinaka-maraming krimen sa ating bansa. So kung hindi mo nga natapos, hindi nga natapos ni Mayor Duterte ng more than 20 years yung krimen sa kanyang bakuran ah. Hindi natin pinag-uusapan yung murder ah, rape at other index crimes.

Papano niya ngayon sasabihin na six – sa akin, wag na, – wag tayong magbolahan dito.

[Crowd cheering]

Kumbaga... magpresent ka ng plano

[ten second warning]

at ah – para fair naman dun sa mga ibang tumatakbo

Cayetano: Let me answer that.

Webb: A brief response. Go ahead.

Cayetano: First of all Senator Trillanes, maglakad ka, o yung pinakamaganda dito po sa UST. Palakarin natin sa Davao. Pag sya po ay na-harass, binastos, ni-rape, kinidnap, hindi kami tatakbo ni Mayor Duterte.

Trillanes: Andudun na sa – andudun na sa statitiscs eh.

Cayetano: Yun ang standard. Yun ang standard na gusto kong ibigay sa'yo. Pangalawa, bakit hindi crime less?

Trillanes: Hindi totoo yan. Hindi totoo yan.

Cayetano: That's why we said – may finish, Sir? That's why we said, we will suppress crime.

The reason why it is not completely gone or completely suppressed is simple. Hindi naman presidente si Mayor Duterte. Si Mayor laging nandyan, sabihin mo hindi safe Taguig...

[Crowd cheering]

Hindi naman sya presidente. So kung hindi ka presidente, may corrupt na heneral, meron pong smugglers, may kidnappers na nandyan. [ten second warning]

Ang tanong ko po sa inyo, ano ang plano ninyo para gawing safe ang Pilipinas rather than pintasan niyo ang magandang [bell] record ni Mayor Duterte.

PILIPINAS DEBATES 2016

VICE PRESIDENTIAL DEBATE

APRIL 10, 2016 | UNIVERSITY OF SANTO TOMAS

FULL TRANSCRIPT

[Crowd cheering]

Webb: All right. After – I'm sorry Senator Trillanes.

Trillanes: Okay...

Webb: After this last comment from you, we will move on.

Trillanes: Yes, yes, okay. Ako po ay ah may piniprisinta na Anti-Crime na program. Pero hindi po ako yung tumatakpong presidente. Pero ito kasi, eh, hindi po totoo yung sinasabi na walang krimen sa Davao at walang krimen sa Taguig.

[Crowd cheering]

Sa akin, it's not fair eh.

Maraming sumasakay, maraming nalilinlang na mga kababayan natin na doon sumasakay. Kasi baka umasa sila. It's not fair. Pagkaumasa sila, binigay nila yung boto nila tapos pagdating doon sasabihin niya, "Eh hindi ko pala na-solve eh. Aalis na lang ako."

[Crowd cheering]

Sa akin, huwag tayong ganoon. Pakisabi na lang dun sa presidente niyo, magsalita sya, papaano niya gagawin yun?

Cayetano: Pinky and ah...

[crosstalk]

Webb: No, I'm sorry Senator Cayetano, we really...

Cayetano: Okay. Okay.

Webb: ...we really need to move on. But, you know, I'm sorry. Earlier Senator Marcos had, had already ah signified that he needed to say something.

Senator Marcos, I hope you can keep this brief...

Marcos: I will.

Webb: ... cause we need to move on to climate change.

Go ahead, Sir.

Marcos: Thank, thank you very much. At ipagpatuloy na lang natin yung iyong quotation. Sinabi ni Senator – ni Mayor Digong. Ika niya, "Kapagka hindi nalutas ang problema ng krimen in three to six months, ibibigay na raw nya yung pagka-pangulo kay Bongbong.

[Crowd cheering]

Yun ang sinabi saakin. Hindi po sinabi na ibibigay nya para kay Senator – ah, Senator Alan.

[Crowd cheering]

Hontiveros: All right.

PILIPINAS DEBATES 2016

VICE PRESIDENTIAL DEBATE

APRIL 10, 2016 | UNIVERSITY OF SANTO TOMAS

FULL TRANSCRIPT

Marcos: Palagay ko – palagay ko dahil sa record ng Taguig na hindi naman na, nalutas ang problema.

Ngunit eh, palagay ko nakita niya ang aking kakayahan dahil sa problema ng peace and order, ng problema ng kapayapaan sa Mindanao ay mayroon po tayong ibinigay na substitute bill na magdadala ng kapayapaan sa (Luzvimin)...

[Crowd cheering]

Cayetano: Ah, Pinky, since I was named, ah...

Webb: All right. You have a very brief time, (Alan).

Cayetano: Nung sinabi ni Mayor Digong yun, kaharap ang mga Ilocano mayors, he was being playful. Pero ang sinabi po nya...

[Crowd cheering]

...all over the country... pag hindi mo sya...ang sinabi po nya, pag hindi mo iboboto si Alan, wag mo ako iboto. Pero – pero, hindi ko po tinatanggap yan kasi siya ang kailangan natin.

Ako po, kahit hindi niyo ako iboto, 100% Duterte. Si Bongbong po – Bongbong, pag nasa Cavite, Bongbong-Binay. Kapagka nasa Ilocos, ano, Binay o kaya Poe-Marcos.

Kapagka nasa Mindanao, Duterte-Bongbong. Yan po ang klase ng pamumulitiko nya. Isaksakin ang president para sya maging president.

[Crowd cheering]

Ako, wag nyo na ako gawing presidente.

[Ting]

Alalay na lang ako ni Mayor Duterte.

Marcos: Kasalanan ko po ba kung yung mga ka-alyado nila...

Hontiveros: All right.

Marcos: ... ay may mas gusto sa akin?

Cayetano: Ikaw yun. Hindi yun ka-alyado natin, ano.

[Crowd cheering]

Hontiveros: All right candidates and audience please.

Magpapalamig muna tayo ng ulo.

Webb: Kailangan magpalamig ng ulo muna, candidates. Um, It's time for our "Yes" or "No" answer...

Webb: Kase, parang lumalamig ang ulo ng tao kapag "Yes" or "No" lang eh, ano. [laughs]

Hontiveros: Okay.

PILIPINAS DEBATES 2016

VICE PRESIDENTIAL DEBATE

APRIL 10, 2016 | UNIVERSITY OF SANTO TOMAS

FULL TRANSCRIPT

Webb: And very important – a very important topic that we need to get an answer from you. Candidates, do you think the Philippines is doing enough to address the urgency of climate change? Yes or no?

[Pause]

Pia, it's a unanimous vote again.

Hontiveros: All answered “no”.

Webb: Yes – all believe that the Philippines is not doing enough to address the issue on climate change.

Hontiveros: And we're going to take a quick break. When we return we're going to talk about something also very important, something that needs to be discussed. What are their plans on traffic and other urban concerns, we'll be right back....

[female voice] ... iinit na naman ang ulo...

SEGMENT 6

Hontiveros: This is a CNN Philippines special presentation, the first Vice Presidential Debate of the PiliPinas Debate 2016 series. We're coming to you live from the University of Sto. Tomas and we'd like to let everybody know that we are going to extend this debate by few more minutes. We need to ask more general questions of all our candidates.

Magpapainit na naman tayo ng ulo, hindi ba, Pinky?

[Laughs]

Webb: At least nagco-cool down naman sila.

Hontiveros: Yeah. Konting cool down tapos init ulit. Okay. Sige

Okay. Yeah. All right.

Uh, Senator Honasan, this one question you will answer first. So far, we've heard our candidates talk about corruption, poverty, political dynasties, human rights, peace and order. Time to talk about the crippling traffic conditions, especially here at the capitol.

A 2014 study finds the Philippines loses more than 2 billion pesos a day in potential income because of traffic. There is a sense of urgency here to solve this problem. What is your solution? And more importantly, how soon can people feel the difference?

Senator Honasan, we start with you.

Honasan: Ah, Pia, it's a long-term work in progress. We should have started years ago. Land use planning. We must determine what areas we want for agricultural, industrial, commercial, educational centers, government centers para alam natin kung saan dadaan yung kalsada, yung riles ng tren, yung airport, yung seaport.

PILIPINAS DEBATES 2016

VICE PRESIDENTIAL DEBATE

APRIL 10, 2016 | UNIVERSITY OF SANTO TOMAS

FULL TRANSCRIPT

Systematic long-term planning. Three E's: engineering, public education and enforcement. Syempre taasan natin yung sahod nung traffic enforcers, yung mga kapulisan natin. So it's a holistic approach, pero security in the generic sense. Security from traffic, job security, food security. It will holistically help us solve the traffic problem.

Webb: That's a general question so all candidates will be answering that question.

Senator Marcos, you're next, sir.

Marcos: Thank you. At sa palagay ko dito sa problema ng traffic ay ang unang-una dapat nating gawin ay bawasan ang mga sasakyan na nasa daan. At marami pong pamamaraan para gawin ito. Nakita na po natin ang mga iba't ibang lungsod sa iba't ibang bansa na kanilang nagawa na ito.

Ngunit kung babawasan natin ang mga sasakyan ay kailangan po natin pagandahin ang ating public transport system. Pagandahin na po natin ang patakbo ng ating mga bus. Pagandahin na po natin ang takbo ng ating mga tren.

Ang dapat ay bigay natin ang kontrata sa MRT, huwag po sa mga amateur na hindi alam ang ginagawa. At kayo dapat eh – dapat eh ibigay na ho natin sa mga nakakaintindi kung papano magtakbo at papano pada-padamihin ang linya ng MRT para meron nang - pinagbibigyan naman natin ang ating mga manggagawa na makapunta sa trabaho at ah, makauwi.

At ah, yun pong imprastraktura ay kulang din. Dapat po tapusin na po natin ang mga bypass road na matagal nang ipinapangako na mula pa noong naka-ilang administrasyon na hanggang ngayon hindi pa natin nagagawa, hindi po natin maunawaan kung bakit.

At the long-term – in the long-term ang kailangan natin gawin ay decongestion. We must decongest the city. Ang mga tanggapan ng pamahalaan, ang mga negosyo pati [Ten second warning] mga planta ay dapat na ilabas sa Maynila para hindi tayo nagsisiksikan dito sa Maynila.

Hontiveros: All right. Let me repeat the question. "What is your solution to the traffic problem? And more importantly, what we wanna know is how soon can people feel the difference?"

Congresswoman Leni Robredo, you're next, ma'am.

Robredo: Alam niyo po 70% ng ating population ay commuters. Kasali na po ako doon, nagbu-bus ako linggo-linggo. Nung nag-aaral po ako sa San Beda nung nakaraang semester, nag e-LRT 2 po ako linggo-linggo. Pero po doon sa 70% na commuters na yun, 13% lang sa ating mga kalsada yung nagagamit ng bus. Kasi yung karamihan po, talagang mga private cars na.

Madali pong sabihin na bawasan yung private cars pero hanggang inefficient pa po yung ating mass transport system, talagang mas lalo pang nahihikayat na bumili ng mga sasakyan. Kasi bakit ka nga naman makikipagsiksikan kung mas madali yung sariling sasakyan.

Dalawa pong solusyon, ayusin yung mass transport – transport system natin. Ako po, sang-ayon ako dun sa rapid bus transit system na inumpisahan na po ngayon. At sang-ayon po ako na dapat po yung mga drivers ay de-sahod na para po hindi nag-aagawan ng linya sa ating traffic. Sang-ayon po ako na ayusin na yung lahat na mass transport.

PILIPINAS DEBATES 2016

VICE PRESIDENTIAL DEBATE

APRIL 10, 2016 | UNIVERSITY OF SANTO TOMAS

FULL TRANSCRIPT

Yung PNR po pauwi sa amin sa Bicol matagal na po namin yung hinaing. Medyo may liwanag na ngayon pero nanlalaway pa din po kami. Pero yung pinaka-long-term solution po talaga pagpapa - pag-aayos at pagpapa-asenso ng mga kanayunan. [Ten second warning]

Kami pong mga taga-probinsya, ayaw naman po naming madalas sa Maynila. Pero dahil nandito yung lahat ng – na oportunidad, pumupunta kami. Pero kung ang oportunidad po nandun na [bell] sa amin, hindi na kami kailangan pumunta dito.

[Crowd cheers]

Hontiveros: Senator Trillanes.

Trillanes: Ang unang, ang una pong kailangang gawin ay ilipat yung kapitolyo natin either sa Pampanga or sa Nueva Ecija. Ginawa na ito sa Malaysia. Yung ah government centers nila, nilabas sila so na-decongest immediately ang ah, ang city.

Ngayon, dito naman ah, sa probinsya, kasi ang nangyari dito, pumapasok yung mga kababayan natin dito dahil nga andirito yung mga opportunity, kailangan natin ng rural development plan to develop the provinces. So that way, they will be staying there kasi andu-dun din yung mga trabaho.

Ngayon, dito naman ah, sa Metro Manila, kailangan natin i-discourage, kailangan nating baguhin yung kultura ng pagdadala ng kotse. Papaano? By creating a mass transport system similar to what they have in Singapore or Hong Kong na kung saan naka-link yung kanilang mga railway systems.

Dito po sa atin, ang pwedeng gawin yung mo – yung mga monorails in a sense na kahit na anong parte sa Metro Manila pwede kang pumunta at one block lang ang lalakaran mo. Sasakay ka lang. May mga covered walkways, covered sidewalks para to encourage people from – ah, to take the mass transport system at hindi na sila magdala ng kotse.

Ito yung mga – itong monorail na ito mas mabilis to gawin kaysa don sa LRT dahil mas malalim – mas mababaw ang hukay nito. Ito ang ginagamit nila sa, let's say, sa Sydney at sa ibang mga urban areas.

[Ten second warning].

So yan yung mga panukala at mag-magagawa kaagad yan kung immediately pag-upo ng next administration pasisimulan na kaagad yung mga proyekto.

[Bell rings]

Hontiveros: Senator Cayetano.

[Crowd cheering]

Cayetano: Kokopyahin namin ni Mayor Duterte ang mga plano nila, total lahat naman ng plano nila nasadya ika masterplan para sa Metro Manila at sa iba pang mga masterplan ng NEDA pero wala namang nangyayari. Katulad ng Mindanao Railway System, 2010 pa lang nandun na, 2012 may feasibility study, hindi po nagagawa. Pero ang Davao po tatlong araw lang, pag ang permit wala pang pirma, kay Mayor mo na mismo kukunin.

PILIPINAS DEBATES 2016

VICE PRESIDENTIAL DEBATE

APRIL 10, 2016 | UNIVERSITY OF SANTO TOMAS

FULL TRANSCRIPT

Sa siyudad po ng Taguig - congratulations, Love, congratulations sa mga taga Taguig. Civil service, number one sa buong Pilipinas, anti-red tape. They will provide the programs. We will provide the leadership. Why?

Minsan po nasa Makati ako 10:00 – 9:45. Sabi ko doon sa waiter, “Pare, pasensya na. Gusto ko tikman sana yung kape niyo, pero ano na eh, magko-closing.” “Sir, okay lang.” Sabi ko, “Anong okay lang? Anong oras ka ba nakakauwi?” “Sir, dati nung lumang terminal pa, isang oras kalahati. Ngayon three hours.” Sabi ko, “Three hours, one way? Eh paano na yung pamilya mo?” “Sir, para akong OFW sa sarili kong bansa.”

Heto po ang mga istorya ng Pilipino na if we had an efficient railway system and efficient mass transportation system, they would have three, four more hours with their family every day. But katulad ni Abaya, napa- Abayaan lahat ng ating tren. [ten second warning] So kahit anong ganda ng programa mo, kung yun din ang leaders mo, wala rin pong mangyayari. Again, it’s leadership and political will.[bell]

Hontiveros: So how soon can we feel the difference, Senator Cayetano – ah Duterte and Cayetano administration?

Cayetano: In Metro Manila?

Hontiveros: Yes, how soon?

Cayetano: Siguro two to three years. Hindi kaya ng less yan.

Hontiveros: Two to three years. All right, Senator Escudero.

Escudero: Tama ang sinabi nilang lahat. Mass transport system, decongest city centers. Pero may idadagdag ako. Anumang solusyon para maresolbahan ang traffic sa ating bansa, dapat simulan sa liderato ng DOTC.

Layunin namin ni Senator Grace, tanggalin si Secretary Abaya at huwag siyang panatilihin bilang DOTC Secretary. Pangalawa, dapat maging strikto tayo sa mga colorum. Pangunahing problema, marami na ngang sasakyan, yung ilegal nandiyan pa. Pangatlo, ibalik ang kalye sa kotse at ibalik ang sidewalk sa tao.

Alam niyo Pinky, Pia, sa gilid ng UST, parallel streets ng España. Four lanes yan, hindi nga lang napapansin na four lanes, mukhang one lane na lamang dahil kinain na ang ating mga kalye, kinain na ang ating mga sidewalk.

Matapos nating ibalik yan, pangunahing – naniniwala ako, mararamdaman agad ang kaginhawaan sa traffic dahil mababalik at magagamit muli ang dati nang dapat ginagamit ng sasakyan, at mababalik at ibabalik ulit ang dati nang dapat ginagamit ng mga pedestrian at nang ating mga kababayan.

Sang-ayon ako sa lahat ng kanilang sinabi, dagdag lamang yun.

Hontiveros: Thank you very much. I’m sorry, sir, we really need to move on. Let’s go back to our panel. A question from John Mangun, columnist for the BusinessMirror. John?

PILIPINAS DEBATES 2016

VICE PRESIDENTIAL DEBATE

APRIL 10, 2016 | UNIVERSITY OF SANTO TOMAS

FULL TRANSCRIPT

Mangun: Like Manny Pacquiao and Miss Universe, we in Metro Manila are world class when it comes to complaining and whining about traffic.

[Crowd cheering]

But as you've alluded to, the real economic disaster for the Philippines in terms of lost opportunity is the disaster area of provincial transportation. And when politicians talk about provincial transportation it usually comes down to farm-to-market road or some scheme that's gonna take 20 years and billions and billions of pesos. An economic backbone is transportation that peace and order, food security depend upon.

So if you were elected Vice President, what are you going to do to improve provincial transportation in the next six years?

Hontiveros: That question from John is a general question. We're going to ask Senator Marcos first to answer that.

Marcos: I think that is quite true that we have to – that's part of the decongestion process. Nailabas natin ang mga tanggapan at ilabas po natin ang mga negosyo sa labas ng Metro Manila nang hindi tayo nagsisiksikan dito.

Ang una natin gawin ay iba - itapos natin 'yung tinatawag na North Rail System. Itapos na natin yung South Rail System. 'Yan ay magandang pagsisimula para dito sa paglutas ng problemang ito.

At ito po ay magbibigay din ng pagkakataon para sa ating mga kababayan na nasa labas ng Metro Manila na maghanap ng kanilang sariling trabaho doon sa kung sila – kung saan sila nanggagaling, kung saan sila tinitirhan.

The rail system is the cheapest way to move passengers and cargo. Kaya't ang dapat nating i-develop ang ating train system dito sa Pilipinas. Nakita po natin ang iba't-ibang bansa na highly developed ang kanilang mga ekonomiya. Malaki ang kanilang inaasahan doon sa kanilang sistema ng tren.

At kung ito'y mangyayari, hindi na kailangan dumagsa ang kahit sinuman sa me –sa Maynila dahil ang trabaho ay nasa – nandoon kung saan sila nakatira. Hindi nila kailangan umalis sa kanilang mahal sa buhay, hindi sila umalis doon sa kanilang minamahal at na kanilang mga probinsya

[Crowd cheering]

Yan po ang mga simpleng solusyon. Pero, ang problema po...

[Ten second warning]

...ay hindi po tayo sa nakaraang ilang taon, hindi po tayo nakakabuo ng malaking programa sa administrasyon na ito. Kaya't hanggang ngayon, walang nangyayari pa.

Webb: Thank you, Senator Marcos. [bell]

Congresswoman Robredo.

PILIPINAS DEBATES 2016

VICE PRESIDENTIAL DEBATE

APRIL 10, 2016 | UNIVERSITY OF SANTO TOMAS

FULL TRANSCRIPT

Robredo: Nag-akda po ako ng dalawang panukalang batas para buhayin na yung PNR. Yung isa pong panukalang batas para i-extend yung charter nito na nag-end na po nung nakaraang taon.

Yung isang panukalang batas para mag-infuse ng capital dito. Kasi napaka-tagal na pong panahon na umaasa kami doon po sa Bicol, umaasa yung – yung mga nasa north na maayos na yung railway, pero maaayos pong sandali, masisira ulit.

Yung hinihingi po namin, ayusin siya na, sustainable na yung ayos. Yung mga konting ulan hindi na sya naapektuhan, kasi sa kanya po nakaka-salalay yung aming oportunidad para makapag-compete ang aming agricultural products, kasi nga po siya yung pinaka-mura.

Pero yung tinutulak po natin hindi lang po dito sa Luzon magkaroon ng maayos na railway system. Pero pati din po sa Mindanao na kailangan na kailangan yun sa kalakihan ng lugar.

Sa Cebu po ang alam ko nagumpisa na din yung Rapid Bus Tran – Transport system na talaga pong makakatulong na maging mas efficient ang, ang mass transportation.

Pero kabahagi po nito yung sinasabi ko po kanina na yung itinutulak po talaga namin, talagang ayusin na yung mga kaka-nayunan at mag-ayos po ng kanayunan, padadagdag ng oportunidad hindi lang po sa transportation, hindi lang po sa trabaho, hindi lang po sa pagkain, sa communication, na hindi na kailangan lumilipat-lipat ng lugar at iniwan yung kanilang mga pamilya.

Webb: Thank you, Congresswoman Robredo. Senator Trillanes.

Trillanes: The answer to the question is the development and modernization of the railway systems.

However, pwede siya sa Luzon and some areas of Visayas only. Sa Mindanao, maganda sana lagyan ng railway system. However, hanggang sa may gulo diyan, hindi talaga feasible yan. Kasi, isa lang magpasabog sa riles madede-rail yan, marami hong mamatay.

Kaya nga I stand firm in my contention that we need to glean the peace first in Mindanao before we would be able to develop the area, sir.

Webb: Thank you Senator. Senator Alan Peter Cayetano, sir.

Cayetano: John, can I reiterate my, my answer that it's about political will. And I'll give you examples.

Apat na taon na po kong sinasabi na gamitin ang Clark at i-di, at i-declare na Twin Airport System. Tahimik ang Liberal Party.

Ngayon na nanliligaw sila sa Pampanga, sa clan ng mga Pineda at sa Central Luzon, biglang magbabago sila, dapat daw gamitin ang Clark.

Ma'am Leni uses the bus going home. Mayor Lani and I use to go to Tiwi, Albay ah, she's from Albay – using also the car.

And you know why many businessmen use the car or the bus? Walang night flight sa Albay. We have asked that from 2011 from DOTC. They keep saying there's going to be a new airport kaya hindi muna kailangan ang night flight.

PILIPINAS DEBATES 2016

VICE PRESIDENTIAL DEBATE

APRIL 10, 2016 | UNIVERSITY OF SANTO TOMAS

FULL TRANSCRIPT

So all of this are in master plans. The North Rail po, scrinap. Yung right of way binalikan na po ng tao ngayon kaya doble na ang presyo ng North Rail ngayon.

Legaspi until La Union po, ready ang right of way ng PNR. We're not doing anything about it.

The one leg of the Metro Manila MRT equals the whole Mindanao Railway System. Ba't hindi natin pinapansin ang Mindanao? Bakit po? Kasi po, 'yung mga pumopondo sa election nandito sa Manila. Yung nag-aagawan, saan ang terminal nito?

[Ten second warning]

Sa kaninong kontrata? Nasa Manila.

So the vested interest also comes into these contracts diyan. And we have to free our country and plan transportation [Bell rings] in accordance with what's best for people, not our funders.

[Crowd cheering]

Webb: Senator Escudero, you're next.

Escudero: Sang-ayon ako sa sinabi ni Senator Cayetano. Nandiyan lahat ng plano pero hindi pinapatupad. At ang problema, nasa pagpapatupad nang mga plano at pagsasaayos ng mga kontrata.

Ang airport namin sa Daraga, tatlong bidding na ang naka-cancel. Tatlong beses nang nag-bidding, hindi natutuloy. Apat na taon nang delayed yon.

Ganon din ang ibang mga proyekto na dapat sana'y matagal nang nasimulan. Ni isa sa mga pinangako ng administrasyong ito, sa airport man o sa tren, wala po sila halos nagawa.

Layunin namin at dapat tigilan na ang kapalpakan sa pamumuno. Tigilan na ang paghahanap nang dahilan kaugnay sa hindi pagpapatupad ng proyekto.

May kasabihan tayo, pag gusto palaging may dahilan. Pag ayaw – pag gusto palaging may paraan, pag ayaw...

[Crowd reacts]

Webb: Palaging may dahilan.

Escudero: ... palaging gagawa ng dahilan.

Puro pagdadahilan ang naririnig natin mula sa administrasyong ito kaugnay sa hindi nila pagpapatupad ng matagal nang mga plano na dapat lamang naman tignan at sundin po nila.

Kaugnay din ng problema sa trapiko sa probinsya, dapat online na karamihan ang transakyon ng gobyerno para hindi na kailangan magpunta pang Maynila ng sinumang nasa lalawigan para kumuha man ng passport o anumang uri ng permit...

[Ten second warning]

...mula sa national government.

No human intervention online. Makakabawas po iyan sa traffic sa ating bansa.

PILIPINAS DEBATES 2016

VICE PRESIDENTIAL DEBATE

APRIL 10, 2016 | UNIVERSITY OF SANTO TOMAS

FULL TRANSCRIPT

Webb: Thank you sir. [bell] Senator Honasan

Honasan: We must stop, ah, politicizing in a partisan manner national development. Yung land use plan, 30-year plan yan. It will be presided over by at least five presidents.

We must relocate the centers of government and commerce outside Metro Manila. And that is doable immediately.

Central Luzon must connect Metro Manila to the North. Southern Luzon must connect Metro Manila to Visayas and Mindanao.

The 30-year development plan is also a full employment plan. Kaya kabuhayan. When the 10,000 overseas Filipino workers laid off in the Middle East come home, dapat may naghihintay na trabaho sa kanila at kabuhayan.

Hontiveros: Thank you Senator Honasan

Webb: Thank you, Senator Honasan.

Hontiveros: Kapag ang, um – kapag ang pinaguusapan traffic, talagang mainit ang ulo ng tao. Siguro dapat mayroon tayong debate, ano, tungkol sa traffic.

Then ang special guest po natin si Transportation Secretary Jun Abaya.

Time now for our yes or no question. Umaaray na po ang mga – ang taong bayan sa napakataas na income tax. Oo o hindi. Yes or no. Bilang bise presidente, ipaglalaman mo ba ang pagbaba ng income tax? Yes or no.

Man: Oh. Yes, yes, yes, yes, yes.

Hontiveros: Yes, Senator Cayetano. Escudero, Yes. No, Senator Honasan. Pagbaba ng income tax.

Honasan: Pagbaba ng income tax?

Hontiveros: Ipaglalaman mo ba pagbaba ng income tax?

Honasan: Kung yes or no?

Hontiveros: Yes. Yes. Ang sagot, yes, yes, yes lahat.

[Crowd cheering]

Webb: There is time to change your mind.

[Laughs]

Hontiveros: [Laughs] Live from the University of Santo Tomas, you're watching the CNN Philippines vice presidential debate. Stay tuned for more. Up next, ang paborito ng mga kabataan, connectivity, magbabalik po.

SEGMENT 7

PILIPINAS DEBATES 2016

VICE PRESIDENTIAL DEBATE

APRIL 10, 2016 | UNIVERSITY OF SANTO TOMAS

FULL TRANSCRIPT

Hontiveros: We have 6 candidates here on stage, eyeing the second highest office in the Philippines, all trying to convince Filipinos why they should be the next vice president of our country. Our next topic... connectivity. This is something, Pinky, ah, na gustong-gusto ng bata, ng kabataang millennials at yung mga magulang ng mga millennials.

The country's internet speed, second to the slowest in Asia. Pangalawa sa pinaka pagong.

Internet cost is the most expensive in the region and now the two telcos have implemented a 2-gigabyte cap, it has led people even more frustrated. Everyone agrees it needs to get better. So the general question that each one of you will answer is,

"How do you free up the market for competition?" We're going to begin with Congresswoman Robredo.

Robredo: Yung pinaka-problema po talaga nang connectivity natin, three MBPS lang po yung speed ng ating internet, napaka mahal pa.

Kung ikumpara po natin ito sa Singapore na 133 MBPS, talagang napaka layo natin. At yung masaklap po dito, hindi lang ito para sa mga kabataang na nagso-social media. Pero marami na talaga tayong dependent sa internet. Marami pong mga negosyong naka – nakadepende na sa internet kaya sabi nga ng mga anak ko, human right na daw ito ngayon.

Yung – yung speed ng internet saka yung, yung presyo niya – pero yung sa akin po tatlo yung problema nito.

Yung problemang una, lack of regulation. Yung sa NTC po pag may mga hindi pagbalga – pag may mga pagbalga po ng mga regulasyon ng NTC, 200 pesos lang po yung – yung penalty nya kaya sino naman yung susunod kung ganoon lang kababa yung – yung, ang babayaran. Sunod po lack of competition na, na dahil ngayon po halos monopolized.

Monopolized ng isang company. Nakakabit na po lahat na ibang players doon sa isang company.

Pangatlo, talagang kulang na kulang tayo sa infrastructure. Kaya kami po ni Secretary Mar Roxas, talaga 'yan sa programa po namin, mag-i-infuse po ng napaka raming kapital yung gobyerno natin para yung infrastructure po natin, para sa connectivity, gobyerno na po dapat yung magtatake ng cudgels nyan para hindi na po ito namo-monopolize ng players...

[Ten second warning]

...t'as aayusin po natin yung regulation, aayusin po natin yung competition para po hindi na lang siya namomonopolize ng isa kundi marami nang ibubukas na mga pagkakataon...

[Bell rings]

...para yung mga companies pumasok.

Webb: Thank you, Ma'am. Senator Trillanes.

Trillanes: Unang –una po, kailangang magtalaga tayo ng NTC na talagang independent hindi po galing ito sa mga telecoms, ano? So isa yan. Kailangan natin magbigay siya ng franchises at least to five intellectual service providers.

PILIPINAS DEBATES 2016

VICE PRESIDENTIAL DEBATE

APRIL 10, 2016 | UNIVERSITY OF SANTO TOMAS

FULL TRANSCRIPT

Kasi pagka lumawak po yung kompetisyon, lahat po yan sila magpapagalingan, magpapabilisan at magpapabaan ng presyo. Yan po ang free market na concept.

Ngayon, dun naman po sa mga missionary areas na tinatawag na hindi profitable for private companies kailangan po gobyerno ang magpatayo nung infrastructure nang sa ganun even in those areas magkakaroon sila ng access sa internet.

Webb: Thank you, Senator Trillanes. Senator Cayetano.

[Crowd reacts]

Cayetano: Fifty billion reasons why mabagal ang internet. Fifty billion pesos po ang one year income ng ating telcos. Balitang-balita sa amin lahat na ang naglalagay naman sa NTC sila din.

Paghawak ng mga telcos sa leeg ang mga politiko at sila ang pumopondo, wala kayong aasahan kahit anong ganda ng programa.

Alam niyo po, sa siyudad ng Taguig marami kaming pamilyang OFW kaya sabi ni Mayor Lani subukan lang natin mag-live streaming tayo ng JS Prom at tsaka ng graduation. Ang tagal bago nagawa. Kung ano-anung ginawa ng siyudad magawa lang ito. Nagulat po kami sa response. Iyakan po ang mga pamilya ng OFWs nung umuwi sila.

Yung iba, nagpadala ng retrato, ng video. Sabi, “Ma’am, akala namin hindi namin makikita anak namin nag-gra-graduate. Dahil ni-live stream niyo, nakita namin.” Why does it take a city?

Why does government have to demand this from the telcos when it’s their business and they’re making fifty billion pesos? Hindi ba? Dapat given na ‘yan. And you know why? In the places na mabilis ang internet – Korea, ah, in Singapore, hindi hawak ng mga negosyante ang pulitiko. That’s why ayaw ni Mayor Duterte tumanggap ng pera sa may kontrata sa gobyerno.

[Ten second warning]

And I support him 100%.

These plans are nothing if your backers tap you in the shoulder and said, “Op, op, op, hindi niyo pwedeng gawin ‘yan.”

[Bell rings]

“Kami kalaban niyo diyan.”

[crowd reacts]

Hontiveros: Thank you, Senator Cayetano.

Webb: Senator Escudero.

Escudero: Privatized ang telco industry kaya po hindi ginagastusan ‘yan ng gobyerno sa ngayon.

Tama ang sinabi ng ibang mga kasamahan ko rito. Hindi ito ginagastusan ng telco industry dahil kumikita sila sa cellphone calls at sa text. Kapagka mabilis ang internet speed dito sa ating bansa, hindi na ho kayo magti-text or tatawag. Viber na o anong application ang gagamitin ninyo. Kaya ayaw nilang gawin.

PILIPINAS DEBATES 2016

VICE PRESIDENTIAL DEBATE

APRIL 10, 2016 | UNIVERSITY OF SANTO TOMAS

FULL TRANSCRIPT

Layunin po namin ni Senator Grace, kasabay sa paglalatatag ng infrastructure at kalye sa ating bansa, dapat kasabay na rin ang paglalatatag ng fiber optic at kable.

Infrastructure din ang depinisyon namin diyan para matigil na rin 'yang ginagawa nilang 'yun. Gagawa ng kalye, makalipas ang dalawang linggo, huhukayin 'yon para lagyan ng tubo at anumang kable.

Noong nag-aaral ako, card catalogue at library ang pinupuntahan ko. Ngayon, lahat ng estudyante, gamit ang internet, nagpupukol ng mahigit-kumulang 1.2 trillion na tanong sa Google pa lamang 'yon kada taon. Ano pa kaya yung ibang search engine?

Karapatan na ang mabilis na internet speed. Hindi lamang para sa mga estudyante pati na rin para sa mga magulang.

[Ten second warning]

Pati na rin sa bawat Pilipino na gustong makausap at makapiling sa pamamagitan ng internet ang kanilang mga mahal sa buhay.

[crowd applauds]

Webb: Senator Honasan.

Honasan: 'Pag ang pinag-uusapan po connectivity, i-rationalize natin 'yung foreign participation in the telecom industry. Para mag-kumpetensya sa services at saka sa speed, ibababa 'yung presyo.

'Pag may security component, gawing libre. Security ang nakasalalay, right to life na naman tayo diyan.

Single platform, hindi kanya-kanyang antenna para maregulate ng husto. Example, may mga dropped calls tayo, hindi pa umaabot ng isang minuto, bini-bill na tayo a full minute. Ito ang mga sintomas ng mga kailangan natin para maipagting ang connectivity.

Webb: Thank you, Sir. And Senator Marcos, sir.

Marcos: I would just like to, ah, comment on ah, what, what Pia said earlier na ito'y interes ng mga kabataan ang connectivity. Hindi lang po, alam n'yo po na ang negosyo ay mas malaki na ang nining-negosyo sa internet kesa sa harap-harapan na nagbebentahan. Ganun kahalaga ang internet.

Hindi lamang para sa tsismis sa social media, kwentuhan, kung hindi talaga na sa hanapbuhay at pag, - pag-aaral ng ating mga kababayan.

Tayo nga ang pinakamahal at tayo ay pangalawa sa pinakamabagal. Alam n'yo po ba kung sino 'yung pinakamabagal? Afghanistan po na may giyera pero tayo ay ganun din ang ating patakbo ng ating internet.

Kung – at napakaganda po ng , ang – ng pinaplano - ng plano ni – na binigkas ni Congresswoman Robredo at matagal na po tayong nag-aantay dahil ang NTC po ay hanggang ngayon ay hindi binibigay ang mga bandwidth.

PILIPINAS DEBATES 2016

VICE PRESIDENTIAL DEBATE

APRIL 10, 2016 | UNIVERSITY OF SANTO TOMAS

FULL TRANSCRIPT

Ngunit kung alam ng pamahalaan, kung alam ng administrasyon kung ano ang dapat gawin, anim na taon na, bakit wala pang ginagawa?

Bakit hindi pa ginagawa?

Eto po ang aking sinasabi na hindi tayo makabuo ng isang ah, ng isang malaking proyekto na gan-na ganito kaimportante. Sa aking palagay ay, ah, ng isang i-streamline po natin ang patakbo ng NTC para sa pagbigay ng bandwidth at ibigay nang mga frequency atsaka mga...

[Ten second warning]

...bandwidth na kinakailangan. Eh, papasukin na natin ang mga international service provider. Compete - competition is always good for the consumer and we live in a global, [bell rings] global community.

So let us join that global community.

Webb: Congresswoman and Senators, thank you so much. For your answer and as I make it here on stage, it's time for our “Yes” and “No” answer. Candidates, here's the question.

Are you going to make telcos accountable for failing to deliver the internet speed that they promised? Yes or no.

[pause]

Hontiveros: Unanimous.

Webb: Mataas. Mataas ang yes ni Senator Alan Peter Cayetano. Candidates, thank you so much.

Here are the candidates for Vice President of the Republic of the Philippines. Stay... in the same stage and we'll be back after a few reminders.

SEGMENT 8

Hontiveros: Welcome back, this is the final stretch of the PiliPinas Debates 2016 serial – series, CNN Philippines hosting this first and only official Vice Presidential Debate.

Webb: In case the candidates didn't hear it, this is our final stretch, congresswoman and senators.

Our next topic is about foreign policy. The question will go to Senator Trillanes and Congresswoman Leni Robredo.

CNN Senior International Correspondent Ivan Watson has this question.

Watson: Hello, thank you for inviting me to participate in the CNN Philippines - Vice Presidential Debate. My question pertains to the South China Sea. How would your future administration deal with China and the competing claims to the Spratly Islands in the South China Sea.

Webb: To Congresswoman Robredo.

PILIPINAS DEBATES 2016

VICE PRESIDENTIAL DEBATE

APRIL 10, 2016 | UNIVERSITY OF SANTO TOMAS

FULL TRANSCRIPT

Robredo: Ako, sang-ayon ako sa ginawa ng gobyerno natin nang ihain sa arbitration yung problema natin sa South China Sea. Eto po ay naayon sa UNCLOS at tayo po ay pinaghangaan ng ibang bansa dito.

Pero yung sa akin po, habang sana naghihintay tayo ng desisyon doon po sa arbitration dapat marami pa din tayong ibang ginagawa.

Halimbawa, dapat po yung ating military i-mimodernize natin kasi kapag hindi po natin ito binigyan ng pansin, parati lang tayong at the mercy nung mas malalakas na nations.

Pagkakataon din po ito para mag-take on ang Pilipinas ng isang leadership role na organisahin niya yung iba pang claimants sa South China Sea kasi po mas magiging malakas yung claim natin pagka bahagi na dito yung Indonesia, yung Vietnam, yung iba pang mga bansa na meron din claims dito.

[Ten second warning]

Sang-ayon din po ako na lahat na peaceful means hanapin para makipag-negotiate, multilateral means. Ang hindi lang po ako mag-sang-ayon [Bell rings] pag bilateral.

Webb: Thank you, Congresswoman. Senator Trillanes, you're next, sir.

Trillanes: We have to unite as a nation behind the arbitration case. At this point in time, antayin natin yung ah, resolution ng Arbitral Tribunal. Now, in the meantime, kailangan natin mag-modernize kasi we need to stand on our two – own two feet and defend ourselves.

However, etong pagmo-modernize natin ng Armed Forces matagal po yan at magastos po yan. Ngayon eh may problema din tayo sa kahirapan. So babalansehin yan.

So in the meantime na nagmo-modernize tayo, dahan-dahan, kailangan natin paigtingin ang ating alyansa with our strategic partners kasama na diyan yung mga ASEAN nations, ang Estados Unidos, Japan and Korea.

Ganun din, dito po sa pag-ah, pag di-deal with China, kailangan natin hindi hostile ang ating relasyon sa kanila [Ten second warning] dahil may ibang aspeto ang ating relationship. Andiyang natin yung trade and commerce, yung rights ng mga OFWs at ah yung turismo.

Hontiveros: Thank you, Sir Trillanes. Senator Marcos, I know you wanted to answer this question. However...

Webb: And Senator Honasan.

Hontiveros: ...this question is for you and Senator Escudero.

And this question is from CNN Anchor and Correspondent, Kristie Lu Stout.

Stout: Thank you for having me and I'm delighted to take part in the CNN Philippines - Vice Presidential Debate. If I may, a two-part question about the future of the relationship between the Philippines and the United States.

PILIPINAS DEBATES 2016

VICE PRESIDENTIAL DEBATE

APRIL 10, 2016 | UNIVERSITY OF SANTO TOMAS

FULL TRANSCRIPT

What is your message to the next President of the United States about how do you manage to evolve and which candidate in your mind do you think would be best for the alliance: Donald Trump or Hilary Clinton?

[Hosts laughs]

Hontiveros: Senator Marcos, you first.

Marcos: First of all, I, um, would – I would like to remind everyone that with – I would like to remind the United States, our longtime allies, that we in the Philippines are working towards the national interest, not for Washington, not for Beijing, but for the Philippines and that must be the guiding principle behind all that we do.

[crowd reacts]

Alam niyo po, yung ating arbitration ay maganda po yan, para nating napag-usapan ang ating mga claim. Ngunit ay palala ng palala po ang problema sa gitna ng Pilipinas atsaka ng Tsina. Hindi po maaayos yan hangga't tayo'y makipag-usap sa kanila, hangga't tayo ay makahanap ng isang pagkaka-i- pagkakasundo na agreement na pipirmahan ng Tsina at ng Pilipinas. Hindi po tayo magkakaroon ng agreement na yan kung hindi tayo nakikipag-usap sa kanila. [ten second warning]

Subukan natin na ang lahat ng pamamaraan para gawin po natin na magka-agreement tayo sa gitna ng Pilipinas at saka Tsina, nang sa ngayon yung ating mga naghihirap [Bell rings] lalo na mangingisda ay magbibigyan na ng pagkakataon na mangisda at maghanap-buhay.

Hontiveros: Senator Marcos, and your response to the second question, “Which candidate – that was Kristie's question – which candidate in your mind would be best for the alliance, Donald Trump or Hillary Clinton?”

Marcos: I would say – I suppose – I would be very hesitant to say Donald Trump because he seems rather belligerent. So, I do not – want no, I have no interest in waging war against any country.

[Applause]

Hontiveros: Thank you, Senator Marcos. Senator Escudero.

Escudero: Ang relasyon sa pagitan ng Amerika at ng Pilipinas is one of equal partnership. Ang problema, ang tingin pa rin ng mga Amerikano sa atin “Little brown brother” pa rin tila nila tayo. Ang problema, masyadong minamaliit ang ating bansa kaugnay sa relasyong ito.

Anumang relasyon at ugnayan sa pagitan ng Amerika at ng ating bansa dapat pantay, dapat on equal footing. Hindi sila dapat mas mataas porket mas mayaman o mas malaki sila. Marapat isulong at ipaglaban natin ang pagiging pantay at parehas ng relasyong yan.

Kaugnay ng – kaugnay ng West Philippine Sea, siguro ang unang hakbang na dapat gawin ng sinumang opisyal, tigilan na po nating tawagin na West – gitna - South China Sea yan. Yan po ay West Philippine Sea. [ten second warning] Atin yan at hindi yan sa kanila.

PILIPINAS DEBATES 2016

VICE PRESIDENTIAL DEBATE

APRIL 10, 2016 | UNIVERSITY OF SANTO TOMAS

FULL TRANSCRIPT

Kaugnay ng pangulo, maganda mang pakinggan, nakakaaliw man ang mga maanghang niyang salita, hindi ko po [Bell rings] nakikita na magiging maganda para sa relasyon ng ating bansa at ng Amerika ang panguluhan ni Ginoong Trump.

Hontiveros: Thank you, Senator Escudero.

Webb: All right. A quick Yes or No from our candidates before we proceed with the debate. Candidates are you ready? The question is, “Do you have future plans to run for President of the Philippines?”

[Crowd reacts]

[Laughs]

“Do you have future plans...

Cayetano: Not of now.

Webb: ...to run for President of the Philippines?”

Hontiveros: Senator Escudero is hesitating. Senator Marcos, what is your answer?

[crosstalk begins]

Trillanes: That has to be qualified.

Escudero: No. I have no plan.

Marcos: I refuse to answer because...

Escudero: Yes or no lang naman ang answer.

Hontiveros: I'm sorry. No, just yes or no. Everybody is saying no but Senator Trillanes is saying it needs to be qualified.

Trillanes: It needs to be qualified because hindi – it's not that – it's not that simple to answer.

Cayetano: You mean plans today.

Webb: But we can't qualify that...

Hontiveros: Oh, all right. [Laughs]

Webb: Sorry, sir because we would have...

Hontiveros: Yeah.

Webb: ...to qualify all the other yes or no questions...

Hontiveros: And then we need another...

Webb: ...unfortunately, sir. So would you like to answer, Senator Sonny?

Trillanes: No. I have – no.

PILIPINAS DEBATES 2016

VICE PRESIDENTIAL DEBATE

APRIL 10, 2016 | UNIVERSITY OF SANTO TOMAS

FULL TRANSCRIPT

Webb: No. No answer.

Hontiveros: All right. But everybody else...

Webb: So it's still Senator Alan Peter Cayetano – did you change your mind?

Cayetano: No. No. I was holding up this 'cause you're asking, do you have any plans. Kung ngayon, wala. But I don't want to put that and then in the future or whatever happens.

Hontiveros: Okay.

Cayetano: If you're asking, walang plano sa ngayon.

[Crowd cheering]

Hontiveros: All right. Anyway, well, thank you candidates. Let's see what happens ha.

Webb: So they all said...

Hontiveros: Yeah.

Webb: Basically they all said no.

Hontiveros: No, let's see what happens in October – on October 2021 kapag nag file ng certificate of candidacy for the May 2022 elections.

Webb: All right.

Hontiveros: Yes.

Webb: Subject to a debate.

[Laughs]

Hontiveros: A long debate. Another long debate.

Is the Vice President really just a spare tire? This general question for everybody, of course. Ah, you have one minute and 30 seconds.

As Vice President, you may be appointed to a second cabinet position. If given a choice what would you prefer?

Senator Trillanes first.

Trillanes: Okay. Um, based on the constitution, ang Vice President is indeed a spare tire. Pero traditionally and historically, binibigyan nga ng poder yung Vice President. Kung ganyan po ang mangyari, eh nais ko po sanang maging DILG Secretary nang sa ganun matututukan ko yung peace and order situation ng ating bansa.

[Crowd cheering]

At the same time, itutulak ko po yung good governance advocacy ko doon po sa local government units. And yung best practices po, kailangan natin i-promote doon sa local government units nang

PILIPINAS DEBATES 2016

VICE PRESIDENTIAL DEBATE

APRIL 10, 2016 | UNIVERSITY OF SANTO TOMAS

FULL TRANSCRIPT

sa ganun lahat ng munisipyo ay wala ng maiwan. Yung mga magagandang ginagawa doon sa mga progresibong mga munisipyo at lungsod, pwedeng gawin doon sa iba. Yun po.

Hontiveros: Thank you Senator Trillanes. DILG Secretary.

[Crowd cheering]

Pero kung si VP Binay ang manalo?

Trillanes: Wala, magbabantay na lang ako sa kanya pag gumawa siya ng kalokohan.

Hontiveros: Senator Cayetano.

Cayetano: Ang gusto ko pong posisyon kung sakali pong mananalo si Mayor Duterte at ang inyong lingkod, kung pagpapalain kami ng Diyos, ako po ang gusto ko po agenda-setter at bastonero para siguradong masunod ang lahat naming plataporma.

I don't need a cabinet position. Just put me in a position to make sure our platforms are delivered to the people and delivered on time. Is the VP position a flat tire? I never look at any position as a flat tire.

I've been a Vice Mayor, a Councilor, a Congressman, diyan po sa labanan sa corruption, nandiyan po ako. ZTE, NBN, diyan po sa fertilizer scam, sa Binay investigation, I was never a spare tire. Bakit hindi natin...

Hontiveros: Spare tire, not a flat tire.

Cayetano: ...tanungin – spare tire. Pero yung iba, ang ganda nga ng posisyon nila, absent naman pag may hearing, flat tire sila.

Hontiveros: Flat tire, okay.

Cayetano: Di ba?

Hontiveros: All right.

Cayetano: So it's not the position that is given to you, mga kababayan. It is who do you owe your loyalty to.

And realistically, let me talk to you heart-to-heart.

Mahirap pong manalo, mahirap manalo na intact ang iyong spirit dahil ang daming politikong papakisamahan mo. Ang daming negosyanteng papakisamahan mo, ang daming vested interest puwera pa yung illegal.

So, kami ni Mayor Duterte, gusto naming manalo pero [Ten second warning] ayaw namin ibenta ang aming sarili para lang manalo.

[Crowd cheering]

Hontiveros: Thank you Senator Cayetano. Senator Escudero.

Escudero: Nitong nagdaang dalawang administrasyon lamang tinawag na spare tire ang Vice President dahil binigay sa kanila trabaho ng housing na tila minamaliit ng marami.

PILIPINAS DEBATES 2016

VICE PRESIDENTIAL DEBATE

APRIL 10, 2016 | UNIVERSITY OF SANTO TOMAS

FULL TRANSCRIPT

Sa totoo lang, tinayo ng Taiwan at ng Hong Kong at Singapore ang kanilang ekonomiya sa isang housing program.

Dito sa Metro Manila, merong humigit kumulang tatlong libong hektarya na ino-occupy ng ating informal settlers.

Kung nagawa at ginawa lamang ng kasalukuyan at nagdaang ikalawang pangulo ang kanilang trabaho sa housing, malaking pagbabago sana ang nakita natin tungkol dito.

Hindi ako nag-aapply um, Pinky, Pia, sa posisyon ng housing. Hindi ko sasagutin ang tanong dahil hindi ko ugali sumagot ng hindi ako tinatanong ng Pangulo ko na si Senator Grace Poe.

[Crowd cheering]

Hontiveros: Thank you Senator Escudero.

Webb: Thank you sir. Senator Honasan, you're next.

Honasan: Ang Vice President po ay hindi spare tire kundi co-pilot. Pag pumunta sa men's room 'yung piloto o kinumusta yung mga pasahero, kailangan 'yung nagpapalipad ng eroplano kasing galing dahil buhay ang nakasalalay.

I will help in security in the generic sense. Sino man ang presidente, ano mang position, hindi ko kailangan.

Job security, food security, security from traffic, security from OFWs, security from criminals, rapists, drug pushers, kidnappers, riding-in-tandem, terrorists.

Ganun ho ang plano ko.

Webb: Thank you, Sir. Senator Marcos.

Marcos: Ang posisyon ng bise-presidente ay hindi po spare tire dahil sa atin dito sa Pilipinas ang bise-presidente ay may sariling mandato. At kung sinuman ang – pagka ako ay nahalal bilang bise-presidente, kikilalanin ko. Hindi po ako binoto para mag-antay lang at maging spare tire.

[crowd reacts]

Hihingiin ko po na kung bibigyan ako ng pagkakataon, hihingiin ko po na ako ay magpatakbo ng DOLE. Dahil sa aking nakikita, pag – ang, ang trabaho ay isa sa pinakamalaking problema na hinaharap ng taong-bayan.

At ang DOLE ay kakaunti na lang po ang gagawin natin, marami na po tayong matutulungan. Kailangan po natin itiyak ang mga proteksyon na para sa ating manggagawa na palagay – sa akin palagay po ay nilalabag ng contractualization, ng 555 or end of contract, kailangan po itigil 'yan at ibigay ang mga proteksyon na nasa batas, nasa Labor Code.

[Crowd cheering]

Bukod pa ryan ay proteksyon din para sa ating mga OFW. Alam niyo po noong 2011, ay hinati po ang DFA na budget. Papaano po natin tutulungan ang ating OFW?

PILIPINAS DEBATES 2016

VICE PRESIDENTIAL DEBATE

APRIL 10, 2016 | UNIVERSITY OF SANTO TOMAS

FULL TRANSCRIPT

Kaya po marami po tayong kailangang gawin, marami po tayong maaaring gawin at ipadagdagan ang trabaho sa pamamagitan ng malawakang imprastrakturang programa bigay – bigyan po natin [Ten second warning] ng mga training program mula sa gobyerno para handa ang ating mga manggagawa sa mga kinakailangan sa labor market ng pribadong sector na nobenta porsyento [bell rings] ng ating mga manggagawa

[Crowd cheering]

Webb: Thank you, Sir. Congresswoman Leni Robredo, Ma'am?

Robredo: Napag-usapan na po namin ito ng aking pangulo, Secretary Mar Roxas. Ang sabi ko po sa kanya, kung kaming dalawa yung palarin, sana hindi na lang cabinet position yung ibigay niya sa akin. Sana po eh ako ang ipa-take charge niya nang pag-streamline ng lahat ng anti-poverty programs ng gobyerno. [Crowd cheering]

Kasi ngayon po ano po yung nangyayari? Yung atin pong mga informal settlers na gusto pong mag-avail ng benepisyo ng housing sa ating gobyerno, napakarami pong opisinalang pinupuntahan, napakaraming pirmang kailangan.

May ginagawa po kami ngayong programa sa aming distrito; Partnership Against Hunger and Poverty. Yung mga tinutulungan po namin iba't ibang ahensya din yung kailangang kausapin, iba't ibang pirma yung kailangan.

Pupunta po kami sa DSWD, pupunta po kami sa DA, pupunta po din kami sa DAR, pupunta kami sa BFAR, pupunta po kami sa Nutrition Council.

Kahit po gusto nating tumulong, matagal pong naghihintay yung ating mga hikahos na kababayan. Yung mga nag-aantay po sa housing, taon na po yung hinihintay nila dahil lang sa bureaucratic red tape.

Kayang gusto ko pong ayusin, ma-streamline po yung lahat na proseso nito. Para po kung gusto po talaga nating tumulong sa mga mahihirap, buuin na po natin yung pagtulong. Huwag na po natin silang lalong pahirapan pa. [Crowd cheering]

[Ten second warning]

Webb: Thank you so much, Congresswoman. We have two more? We have two more. Do we have time for two more questions?

Hontiveros: No. Just the final...

Webb: Unfortunately we just found out that we can only ask one last question.

Hontiveros: It is – time check, eight o'clock.

We have one final chance to hear...

Webb: This is the one final chance to hear from our candidates with their closing statements.

Congresswoman, Senator you have – Senators, you have one minute each.

The question is, "Why should the Filipinos vote for you?"

PILIPINAS DEBATES 2016

VICE PRESIDENTIAL DEBATE

APRIL 10, 2016 | UNIVERSITY OF SANTO TOMAS

FULL TRANSCRIPT

Hontiveros: Senator Cayetano will reply to that question first.

Cayetano: Nais ko nang isang Pilipinas na walang gulo, na ligtas, na malaya sa droga, corruption at krimen. Yan po ang gusto namin ipaglaban ni Mayor Duterte.

Sabi po nila, hindi namin kaya. We will try and we will die trying to give it to you in six months.
[Crowd cheering]

Tignan niyo po ang entabladong ito. Sino po dito ang lalaban para sa inyo? Yong hawak sa leeg ng ilang mga negosyante kaya nawawala kapagka usapin ay tungkol sa negosyo nila? Yong produkto ng korupsiyon at pagnanakaw sa ating bansa? O yun pong okay, kaya lang gustong ipagpatuloy ang kapalpakan ng kanilang partido. [Ten second warning]

Or, meron tayong pagpipilian na may takot sa Diyos, buo ang loob at lumaban na sa inyo.

[Crowd cheering]

Mga kababayan, sama-sama na tayo. [Bell rings] Halika na. Baguhin na natin ang Pilipinas.
[Crowd cheering]

Hontiveros: Thank you Senator Cayetano. Senator Escudero, your closing statement please.

Escudero: Hindi ko po ugali apakan ang ibang tao para umangat. At lalong hindi ko ugali buhatin ang sarili kong bangko. [crowd reacts]

Sana nasabi ko na at nagawa ko na ang mga dahilan kung bakit. At sana hindi ko nasabi't hindi ko ginawa ang mga idadahilan kung bakit hindi.

Alam ko pong nakakaaliw kaming panuorin ngayon. Parang mga payaso sa isang circus. Subalit sa dulo, ang halalang ito ay hindi tungkol sa amin, ito po ay tungkol sa inyo. Tungkol sa interes at kapakanan ninyo. Hindi kung sino ang guwapo o maganda dito sa entablado. [Crowd cheering]

Sa dulo, sa araw ng eleksyon magkakapantay-pantay ang bawat isa. [Ten second warning] Dito man kami nakatayo o nanunuod kayo diyan sa inyong telebisyon o dito sa gymnasium na ito, pagdating ng araw ng eleksiyon, tig-I, tig-isa tayong lahat ng boto

[crowd cheering]

Hontiveros: Salamat Senator Escudero. Senator Honasan, your closing statement please. [Crowd cheering]

Honasan: Bilang ah, sundalo po at rebelde, paulit-ulit kong itinaya ang ating buhay. Ako'y isang tapat, hardworking na mambabatas. Pero ang pinakamahalaga kong qualification ako ay isang mabuting padre de pamilya at asawa. Isang mabuting ama. At pag tinanong ninyo yong mga apo ko, ako ang the best na lolo.

Lahat ho tayo, laborer, senador, farmer, fisherman, OFW gusto nating umuwi. Pero hindi na natin pwedeng hiwalayin ang ating bansa sa ating tahanan, ang ating pamilya sa ating mga kababayan kaya't kailangan po umuwi tayo sa isang bansa, isang pamilya na malaya, malakas at ligtas palagi. Salamat po.

[Crowd cheering]

PILIPINAS DEBATES 2016

VICE PRESIDENTIAL DEBATE

APRIL 10, 2016 | UNIVERSITY OF SANTO TOMAS

FULL TRANSCRIPT

Hontiveros: Salamat, Senator Honasan. Senator Marcos.

Marcos: Thank you very much. Napag-usapan na po natin ang – ang maraming problemang hinaharap ho nang ating bansa na nangangailangan ng solusyon. Dalawampu't-pitong taon na po akong naninilbihan at maliwanag po ang record ko na wala na po tayong ginawa kundi maghanap ng solusyon para sa problemang hinaharap ng taong bayan.

What the country needs now are better leaders. Leaders that seek to unite not to divide. [Crowd cheering]

Leaders that look to the future not to the past.

Kaya't bilang isang bise-presidente, yan ang lideratong dadalhin ko, ang lideratong pinagkakaisa ang sambayang Pilipino at sabay-sabay [Crowd cheering], sabay-sabay humaharap sa magandang kinabukasan. Maraming-maraming salamat po.

[Crowd cheering]

Hontiveros: At maraming salamat, Senator Marcos. Congresswoman Robredo, your closing statement, ma'am.

Robredo: Sa aking pong pagiikot sa buong bansa nagiging maliwanag na po sa akin yung dahilan kung bakit nandito ako ngayon.

Pakiramdam ko po buong buhay ko ay paghahanda. Yung simpleng pamumuhay, yung mga unos at kahirapan na pinagdaanan naming pamilya. Yung aking pong matagal na panunungkulan sa mga nasa laylayan ng lipunan.

Pag binabalikan ko po 'yung mga kwento at mukha nung aking mga nakakasalamuha, sinasabi ko po sa sarili ko, excited na ako manalo.

Hindi po para sa sarili ko, pero para po sa ating mga kababayan na umaasa, na merong mamumuno sa kanila na hinding-hindi sila papabayaan.

Nung una pa lang po akong tumatakbo, halos wala po sa akin nakakakilala. [Ten second warning] Sa lahat po san-yata sa amin, pang-huli ako. Ngayon po, hindi na ganun 'yung kwento. Malapit na po, abot-kamay na ang tagumpay. [bell rings]

[Crowd cheering]

Isa po akong ina at hindi ko po papabayaan 'yung aking mga anak. Hindi ko po papabayaan ang bayan.

Hontiveros: Thank you.

Robredo: Naniniwala po ako sa dulo ng lahat, 'yung tama 'yung parating mananaig.

Hontiveros: Thank you, Congresswoman Robredo.

Robredo: Sa amin pong anim, may the best woman win.

[Crowd cheering]

PILIPINAS DEBATES 2016

VICE PRESIDENTIAL DEBATE

APRIL 10, 2016 | UNIVERSITY OF SANTO TOMAS

FULL TRANSCRIPT

Hontiveros: [Laughs] Okay. Senator Trillanes.

Trillanes: Ang ating bansa po ay nahaharap sa malulubhang mga problema. At sa bawat problema na ito, ay may mga masasamang tao na nasa likod. And'yan na 'yung mga corrupt na mga politiko, mga smuggler, mga drug lords at mga criminal syndicates.

Hindi po sila ma-madadala sa mga porma o sa mga magagandang mga talumpati. Ang kailangan po natin ay isang Vice President na buo ang tapang na haharap at babanggain sila.

[Crowd cheering]

'Yan po ang ginagawa ko since 2013 at kung pahihintulutan ninyo, pagpapatuloy ko ang paghahabol sa kanila nang sa ganoon, malinis natin ang ating lipunan. Salamat po.

[Crowd cheering]

Hontiveros: Thank you. Maraming salamat, Senator Trillanes. And what a debate this was.

We'd like to thank our candidates for spending more than 3 hours with us and we would like to ask them to join us – here, down stage, Senator Allan Peter Cayetano, Senator Chiz Escudero, Senator Gregorio Honasan...

Webb: Senator Marcos, Congresswoman Leni Robredo, and Senator Sonny Trillanes. These are our candidates for vice president of the Republic of the Philippines.

- NOTHING FOLLOWS -

